

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
ФІЛОСОФСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ КУЛЬТУРИ ТА ФІЛОСОФІЇ НАУКИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

**ФЕНОМЕН ТАТУ: ІСТОРИЧНІ МОДУСИ ІСНУВАННЯ, ЕВОЛЮЦІЯ,
СИМВОЛІЗМ**

Виконала:

студентка 4 курсу
групи ОКК-41
денної форми навчання першого
першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 034 – Культурологія,
освітньо-професійної програми
«Культурологія»
Ольга Станіславівна
МАТЛАК

Науковий керівник:

докторка філософських наук,
доцент,
Лілія КОМПАНИЄЦЬ

Рецензент: кандидат філософських
наук, доцент
Наталія ПОПОВА

Підсумкова оцінка: за національною
шкалою:

кількість балів: _____

Підпис керівника _____

Кваліфікаційну роботу захищено на засіданні Екзаменаційної комісії
Протокол № __1__ від « 13 » червня 2025 р.

Голова Екзаменаційної комісії _____ ЛИСЕНКОВА В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Харків – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ФЕНОМЕН «ТАТУ» В ІСТОРИЧНІЙ РЕТРОСПЕКТИВІ	8
1.1. Поняття «тату»: контекстуальні простори дослідження	8
1.2. «Тату» у первісній свідомості культур: джерела, види, практика.....	13
1.3. Модуси татуювань в західноєвропейській культурі: від Середньовіччя до Відродження	16
1.4. Світоглядні трансформації «тату» в сучасній культурі: субкультури та рухи..	18
ВИСНОВКИ ДО 1 РОЗДІЛУ	23
РОЗДІЛ 2: ТАТУЮВАННЯ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНЕ ЯВИЩЕ ІСТОРІЇ: СИМВОЛІКА ТА СЕНС	24
2.1. Татуювання: історичні символи	24
2.2. Татуювання: історичні образи, значення.....	27
2.3. Татуювання як особистий наратив: історія та спогади	29
ВИСНОВКИ ДО 2 РОЗДІЛУ	32
РОЗДІЛ 3. ЕВОЛЮЦІЯ ПРАКТИК ТАТУЮВАННЯ	33
3.1. Технологічні досягнення: від традиційних до сучасних технологій.....	33
3.2. Ритуали і церемонії татуювання: зміни та адаптація.....	36
3.3. Культурне присвоєння та глобалізація татуювання	39
3.4. Татуювання як форма художнього вираження та мистецтва	41
ВИСНОВКИ ДО 3 РОЗДІЛУ	44
РОЗДІЛ 4. ТРАНСФОРМАЦІЇ «ТАТУ» В СУЧАСНІЙ КУЛЬТУРІ: ВІД ПРАКТИКИ ДО СВІТОГЛЯДНИХ МАТРИЦЬ	45
4.1. Модуси існування «тату»: стигма і табу.....	45
4.2. Світоглядні перипетії : татуювання в ХХ-ХХІ ст	47
4.2. Татуювання та професіоналізм: політика на робочому місці та соціальні норми	49
4.3. Роль татуювань у моді та масовій західноєвропейській культурі	51
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 4	54
ВИСНОВКИ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	57

ВСТУП

Актуальність. У сучасному світі феномен тату частіше стає темою соціологічних, психологічних та ін. досліджень. У межах останніх він висвітлюється в одному аспекті. З боку ж культурологічних, філософських студій часто залишається за межами пізнавального інтересу і глибоко не осмислюється. В масовій культурі тату дедалі стає важливою частиною соціокультурного ландшафту, зростає його популярність та поширення як виду мистецтва та самовираження. Його символіка і стиль відображають багатство і різноманіття індивідуальних та колективних ідентичностей. Отже, як «живий» символ він передає важливу інформаційну, естетичну, культурну та онтологічну змістовність. Дослідження еволюції означеного явища, символізму та історіогенезу, реконструкція та розкриття смислового навантаження «мови тату» дозволить переосмислити його як значущий соціокультурний феномен, поглибить розуміння культурного успадкування, еволюції суспільних та культурних цінностей, визначить сучасні тенденції у світі тату.

Будучи одним із найстародавніших видів боді-арту, татуювання має свою багату та давню історію, яка походить від різних старих цивілізацій і поширюється на сучасні світові соціальні аспекти. Від примітивних звичаїв і побожних зображень до натяків на соціальне вираження в різних субкультурних спільнотах, татуювання зазнало різних змін, що відображає широкий спектр культурних, соціальних, індивідуальних і смакових значень.

У сучасному світі ця майстерність не вважається етнографічною власністю чи ознакою приналежності до певного зібрання, а більш того, стала масовим та популярним явищем, яка заслуговує на увагу в рамках масової культури. Просування татуювань, як засобу індивідуального та соціального вираження робить їх критичним протестом, особливо враховуючи їх здатність відображати зміни в суспільних стандартах і соціальних моделях. Це демонструє необхідність глибшого аналізу

історичних даних, їх зображення та частини в упорядкуванні соціальних узагальнень і соціального середовища, що впливає на сучасне значення та розпізнавання татуювань.

Метою дослідження є осмислення тату як соціокультурного феномену, яке передбачає виявлення глибинного його єства, визначення місця, ролі, онтологічного статусу в існуванні індивіда, суспільства і культури загалом.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких дослідницьких завдань:

1. Провести критичний аналіз існуючих підходів до осмислення тату, визначити власні методи дослідження.

2. Виявити символізм, смислову наповненість тату в різних культурах, історичних епохах.

3. Проаналізувати еволюцію технологій і методів нанесення татуювань: вивчити які зміни відбулися в процесі нанесення тату з давнини до сьогодення. Дослідити нові технології та матеріали, які використовуються в сучасній тату-індустрії.

4. Вивчити вплив на індивідуальну та соціальну ідентичність: дослідити, як татуювання може впливати на самоствердження і самооцінку людей, а також на їхнє сприйняття соціумом.

5. Проаналізувати сучасні тенденції у сфері тату-індустрії; дослідити модні тенденції та новітні досягнення в тату-мистецтві, а також розглянути вплив популярності тату на культуру та комерцію.

6. Відслідкувати смислові трансформації «мови» тату від стародавніх часів до сьогодення.

Об'єкт дослідження – тату як культурно-антропологічний феномен.

Предметом дослідження є смислові виміри та модуси існування тату в різних культурах.

Методологія дослідження: Методологічні засади дипломної роботи мають комплексний міждисциплінарний характер, включають базові стратегії, а саме: історію ідей, аналітику, компаративістику, феноменологію,

філософську та культурну герменевтику.

Теоретичне підґрунтя мого дослідження об'єднує різноманітні погляди і методології. Соціокультурні аспекти татуювань було розкрито у різних авторів. Зокрема, роботи у таких дослідників як Газнюк Л. М., Бейлін М. В., Семенова Ю. А., Гель А. П., Ніколова Н. І., Сокрута А. М., Федченко М. С., Bouchard, Norma, Marback, R., Bruch, P., Eicher, J., Boulton A. J., Kirschenbaum D. S., Leary M. R., Everett W. P., French M. T., Mortensen K., James D. W., Krutak L. та ін.. Зазначені автори внесли значний вклад в розуміння татуювань, яке було присутнє в різні історичні періоди та розкрили певні культурні контексти цього явища.

Наукові результати полягають в тому, що в дипломній роботі представлена спроба комплексного осмислення феномену тату. Тату представлено в аналітичному зрізі як атрибут не виключно релігійних культур, але і світських спільнот. В історичному аспекті тату презентується як розгорнута історія сенсів, знаків, символів, ідей. Визначено, що тату в сучасному світі став елементом світогляду, феноменом світоглядного рівня. Встановлено, що тату мало різні форми свого існування в історії різних культур, а також смислове навантаження. Виявлено, що з часом концепт «тату» розширив обрії свого смислового, символічного наповнення.

Безпосередньо наукова значимість отриманих результатів фіксується в таких положеннях:

1. Проведено критичний аналіз існуючих підходів до осмислення тату, визначено власні методи дослідження.

2. Виявлено символізм, смислову наповненість тату в різних культурах, історичних епохах. Проаналізовано історію виникнення та джерела походження феномену тату, його смислове наповнення, «внутрішній сенс» та його видозміни.

3. Проаналізована еволюція технологій і методів нанесення татуювань: виявлено зміни та тенденції, які відбувались в процесі нанесення тату з давнини до сьогодення. Досліджено технології, які активно використовуються в сучасній тату-індустрії.

4. Вивчено роль та вплив тату на індивідуальну та соціальну ідентичність: досліджено, що татуювання впливає та окреслює світовідношення та світовідчуття сучасної людини, стає певним «носієм» та «картою» соціокультурних смислів, цінностей, ідей (індивідуального та загального рівня).

5. Проаналізовано сучасні тенденції у сфері тату-індустрії; тату презентовано як вид, форма існування сучасного мистецтва. Встановлено вплив та роль тату для різних сфер культури (соціальної, економічної, інтелектуальної та ін.).

6. Простежено смислові трансформації «мови» тату від стародавніх часів до сьогодення.

7. В дипломній роботі феномен тату представлено як атрибут різних культур, історичних епох, але й в певному сенсі як рухома ідеологічна матриця, система ідей, світогляд, який вибудовує виміри розуміння місця та ролі людини у мікрівимірі (племя, рід, соціум та ін.) та макромаштабах (у Всесвіті).

8. В роботі представлено тлумачення тату як різновимірного феномену культури, як поняття, яке пододало межі вузького розуміння (елементу буття релігійних спільнот), вийшло на рівень його розуміння як «механізму» реконструювання та конструювання смислових реальностей.

Теоретичне та практичне значення дипломної роботи.

Зроблені висновки та теоретичні надбання, які обґрунтовані в роботі дозволили мені розширити тлумачення тату як для релігійної, так і світської

думки.

Особистий внесок. Дипломна робота є самостійною.

Робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновку та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ФЕНОМЕН «ТАТУ» В ІСТОРИЧНІЙ РЕТРОСПЕКТИВІ

1.1. Поняття «тату»: контекстуальні простори дослідження

Татуювання – одна із давніх культурних форма модифікації тіла для візуального зчитування інформації про людину та її культурний простір. Концепція татуювання виходить за межі простих натільних малюнків, адже воно заглиблюється в сферу традицій, ідентичності, приналежності та творчості. Дослідження етимологічних аспектів терміну "тату" допомагає розкрити його зв'язок із відповідними культурними контекстами та історичними практиками. Етимологія слова "тату" пов'язана з праїндоевропейським коренем "ta" яке розширилось в таїтянське слово "tatau", що має значення «бити» або «колоти». Цей корінь відображає суть самого процесу татуювання, що полягає у використанні різноманітних інструментів для нанесення зображень або символів на шкіру шляхом вбивання(постукуванням або удару) [7, с. 22-23]. Якщо розглядати процес татуювання з погляду медицини, то воно виходить наступним чином, татуювання - це інвазивна процедура шкіри, через поріз, або інші методи протикання, чорнила, який вводиться в дерму, другий шар шкіри й таким чином виходить тату. Через те, що пігмент знаходиться всередині фібробластів, яка оточена мережею сполучених тканин, тим самим вона знерухомлює та утримує клітини, і через це чорнило зберігається під дермою, не впливаючи на малюнок [46, с. 31-67].

Попри те що, першоджерелом етимології татуювання призначають полінезійське "tatau", важливо ще розглянути, як концепція татуювання та термінологія, еволюціонувала в різних стародавніх культурах, і де саме ця практика поширювалась.

В Японії традиційна практика татуювання має назву як "іредзумі" (від яп. 入れ墨 - це «ін'єкція чорнилом») [45, с. 16]. Мешканці маорі із Нової Зеландії використовували слово "tā moko", але вона відрізнялась способом

нанесення, якщо інші народи використовували гострі малі предмети, голки, то маорі наносили їх за допомогою зубила, який залишав на шкірі великі рани і на основі цього вводився пігмент[39, с. 16]. У Греції було слово *stizein* (στίζειν), що означає "різати", і до цього додавали слово στίγμα(в перекладі ганьба), адже для греків та римлян, це була формою покарання людей, та позначенням рабів. Щодо Європи там поширилось слово з позначенням "розфарбований" або "малювання шляхом наколюванням", англійці застосовували слова "punctures" і "punctation", іспанці - "pintados", але згодом всі почали використовувати слово тату, яке вперше записав англійський мореплавець Джеймс Кук [20, 42, 40].

Подорожі Д. Кука до островів Тихого океану ознайомили його з полінезійськими культурами, включаючи й практику татуювання. Його звіти та публікації представили англомовній аудиторії поняття тату, де згодом воно стало загальноприйнятим терміном для практики нанесення чорнила на шкіру.

Історія татуювання є живим доказом його поширеності, а також важливості в різних культурах. Відкриття татуювань на стародавніх муміях, як-от «Ötzi the Iceman», вказують на те, що татуювання практикувалося тисячі років тому. У різних культурах татуювання служили різним цілям: вони могли символізувати релігійні вірування, використовуватися як обряди ініціації, позначати соціальний статус або навіть означати племінну приналежність. Наприклад, у полінезійських суспільствах татуювання вказувало на становище в суспільстві та мужність. Сприйняття та значення татуювань з часом еволюціонували.

Говорячи за Європу, а саме у Середньовіччі татуювання намагались уникати, що воно асоціювалося з язичництвом і варварством, що призводило до відторгнення тих, хто практикував це. Однак у 18-19 століттях інтерес до екзотичних культур повернув свою популярність татуювання серед певних верств суспільства, і у 20-го століття татуювання стали модним попитом, дозволяючи людям виражати себе художньо, що відкривало нові способи для

людей передавати свою індивідуальність.

Татуювання завжди були предметом різних думок і різних підходів. Деякі вважають їх табу, непридатними для певних соціальних чи професійних умов, де можуть бути встановлені норми; однак для багатьох інших татуювання є значущим мистецтвом — вираженням та ідентифікацією з культурою чи певною групою. Молоді люди часто сприймають татуювання не лише як символ індивідуальності, і як акт непокори суспільним нормам.

Наукове дослідження татуювань передбачає заглиблення в кілька вимірів. Психологічні дослідження вивчають вплив татуювань на самооцінку та ідентичність, намагаючись зрозуміти, як вони впливають на самосприйняття людини. Соціологічні дослідження намагаються розшифрувати повідомлення, приховані в чорнилі, — зрозуміти, як татуювання допомагають формувати соціальні зв'язки та визначають нас у різних колективах. Не залишаються осторонь і медичні дослідники; вони уважно стежать за потенційними ризиками, які можуть бути пов'язані з вашим новим татуюванням — інфекціями чи алергічними реакціями.

Поняття татуювання, як форма модифікації тіла, досягають прадавніх глибин людської історії, які перетинаються в різних суспільствах, епохах та часі. Викарбувані на шкірі різні візерунки та дизайни виходять за рамки естетики, стаючи діалектом зображень, які розкривають особу, за її переконання, соціальний статус та історію власника. Вивчення філософських і релігійних перекладів татуювань в абсолютно різних суспільствах відкриває шлях до найбільших наслідків, закладених у це відточення.

Розгляд філософських і благочестивих перекладів татуювань у кількох суспільствах дає нам ключ до розуміння глибоких наслідків, вкладених у це відточення. Татуювання виходять за рамки простого прикрашання тіла, перетворюючись на діалект зображень, які розкривають особу, переконання, соціальний статус та історію власника. Відчуття відмінних соціальних перекладів татуювань розвиває наш світогляд, покращуючи розуміння та визнання відмінностей людських умовностей і цінностей.

Такі філософи, як Жан-Поль Сартр і М. Хайдеггер, досліджували концепцію реальності та самовираження, припускаючи, що татуювання можуть бути рамкою «перебування у світі», яка відображає наші найглибші бажання та цілі. Тоді як, на думку Ф. Ніцше, говорилося про природу гнучкості та обмеження соціальних стандартів, пропонуючи, що татуювання можна розглядати як акти опору згоди або як форми саморозширення та самовизначення. Зображення, перенесені на тіло, можуть говорити про цінності, переконання, бажання та індивідуальні міркування власника. Татуювання також кидають виклик звичайним уявленням майже про досконалість і мінливість тіла, перетворюючи його на незмінний протест майстерності [11, с. 10-17].

У багатьох релігіях татуювання мають священне значення, виступаючи як прикраси, обереги, зображення впевненості та спілкування з богами.

- В індуїстській культурі практику татуювання можна простежити з давніх часів, коли люди прикрашали свої тіла священними зображеннями та малюнками, як форму віри та поклоніння.

- У буддистських конвенціях прийнято татуювання, як забезпечення впевненості, спрямування та прихильності до того, хто її носить. Монахи можуть отримати татуювання, як обрамлення духовного зміцнення або як оновлення своєї прихильності до шляху просвітлення. На буддистських татуюваннях регулярно висвітлюються священні зображення, мантри або зображення, пов'язані з уроками Будди, наприклад, квітка лотоса або колесо Дхарми.

- Християнство має найбільш складні відносини з татуюваннями, оскільки в Біблії присутня певна заборона, бо людина це творіння Боже, і якщо нанести татуювання на тіло, це може слугувати актом осквернення.

- В юдаїзмі татуювання так само не допустимі через Біблійну заборону чи будь-які інші позначки на тілі. Той самий вірш із Левіта, який цитується в християнстві, регулярно використовується в єврейському поясненні, щоб застерегти людей, від татуювання.

Густав Морелло пояснює, що релігія є послідовним зв'язком людини з надлюдською реальністю. Вправи, предмети, простори та почуття, пов'язані з цією асоціацією, є частиною благочестивої участі. Оскільки релігію сприймають як прогресивні людські стосунки з надлюдським контролем, будь-яка особа, яка втручається у такі стосунки, може стати побожною фігурою [18, с. 6].

Зображення татуювань істотно контрастують залежно від соціального середовища. У деяких суспільствах татуювання відіграють роль соціальних маркерів, які вказують на місце в певній групі, племені чи касті. В інших суспільствах татуювання використовуються як власні знаки, що символізують початок, перехід до невикористаного життєвого шляху або досягнення певного статусу.

Татуювання як основа корекції тіла відігравали важливу роль у різних суспільствах протягом усієї історії людства. Згідно з археологічними відкриттями, люди розписували свої тіла ще 8 000 тис. років тому. У багатьох суспільствах татуювання мали різне значення і використовувалися для різних цілей. Наприклад, у стародавньому Єгипті їх вважали їх, як талісмани, але цим користувались в більших випадках — жінки, тоді як в Японії вони служили для позначення осіб мафіозних кланів, але й для членів мафії всі татуювання слугували, як певні обереги, чи наприклад, показували його статус.

З культурологічного погляду татуювання можна розглядати як систему зображень, які передають дані майже про ідентичність, соціальний статус, цінності та переконання. Вони можуть бути ознаками етнічної приналежності, відданих переконань, політичних поглядів або доказів субкультурної відмінності. Татуювання також можуть відображати особисту історію, травму, досягнення духовні сенси. Як висловлюється відомий антрополог Леві-Стросс (Claude Lévi-Strauss): "мета татуювання маорі полягає не лише в тому, щоб малюнок був присутнім заради краси, але й закарбувати на собі всі традиції та філософію групи. Людина, яка робить собі

татуювання, дає духовний урок та зберігає давні традиції своїх предків, закарбувавши його на тілі" [47, с. 10].

З медичної думки, була висунута гіпотеза, що татуювання можна вважати, як розлад особистості [66]. Люди можуть проявити імпульсивну поведінку, щоб таким чином впоратись зі стресом або просто отримати увагу від інших, для прикладу можна взяти підлітків, які в разі сварки з батьками йдуть робити, те що їм ніколи не дозволяли. Не зважаючи на це, татуювання може бути законним процесом самовираження для багатьох людей, вона також проявляє себе, як прояв підтримки або подолання психологічної проблеми.

У сучасному суспільстві татуювання все більше поширені. Це проявляє демократизація суспільства, глобалізація та поширення субкультурних течій. Татуювання стають все більш гідними в різних соціальних нормах суспільства, втрачаючи свою попередню приналежність до фрік поведінки.

Таким чином, соціальне значення татуювань може бути складним і багатограним процесом, яке розглядається в системі соціальних міркувань і гуманізму. Вони не тільки служать стильним доповненням до тіла, але й кодуванням для особистості, соціального статусу, цінностей і переконань. Частина татуювань у суспільстві постійно змінюється, відображаючи значні зміни соціальних і культурних стандартів.

1.2. «Тату» у первісній свідомості культур: джерела, види, практика

Татуювання було особливим досвідом в різних культурах протягом багатьох тисячоліть, втілюючи в себе особливі ролі у їхній первісній свідомості. У кожній цивілізації джерела, види, практики відрізняються, адже кожна культура має своє унікальне вірування і традиції, які вони можуть внести в зміст татуювання. З розвитком суспільства та зміною культурних

норм, татуювання також зазнали еволюції, втілюючи в собі різноманітні значення та інтерпретації [49]. На відміну від наших сучасних татуювань, у людей того часу, татуювання слугувало, як символом статусу, духовності та захисту. Племя маорі, розробляли кожен ескіз унікальним та індивідуальним для кожної людини, також статус позначався таким чином, що чим складніший був малюнок, тим вищий його соціальний статус в племені, тому більшість таких практик проводили вожді. Для більш молодого верства племені, це слугувало переходом до дорослого життя. Ініціація — була головним обрядом переходу з дитинства в доросле життя. Татуювання, зроблені в цьому ритуалі, були знаком готовності до нових викликів і відповідальності перед громадою. Татуювання, які відображають зв'язок між чоловіком і дружиною, а також символізують їхню відданість і взаємність, також можуть мати значення для шлюбу [21, с. 34].

Щодо самоа, традиційне чоловіче татуювання — ре'а, тоді як жіноче це - таіу, але принцип був один, більшість татуювань наносилось на низ, починаючи від пупка й закінчуючи ногами. Практики татуювання передавались від батька до сина, вони відносились до цього з особливою пошаною та докладали всіх зусиль, щоб перейняти цю практику, й передавати іншому поколінню [43]. Також у них були певні правила, починаючи з 12 років, дівчина повинна була нанести собі татуювання; чоловік у якого було менше татуювання, не міг вечеряти з тим, у якого їх більше, бо тоді це неповага до сильнішого за рангом.

В Єгипті було знайдено татуювання на жриці, з ієрогліфами богині Хатхор, а також інші, дослідники, які вивчали ці написи, припускають, що вони були в культурі Хатхор, а також це був, як особистий оберіг для жінки, що символізував родючість та здоров'я дитини [59].

У ескімосів теж були свої особливі практики татуювання, і також можна простежити, що це практикували більшість жінок, ніж чоловіки [8].

•Малюнки, які наносили собі жінки залежали від їхньої місцевості, в якому вони жили. Найскладніші візерунки, які задокументували, було в

Нунавіку, татуювання покривало майже всю ділянку обличчя лініями, які проходили від очей та носа до самого підборіддя.

- Найперше татуювання наносилось, коли у дівчини було статеве дозрівання, щоб дівчатам було легше знайти собі чоловіка, бо тоді це не тільки було потужним оберегом, але й поняттям краси та моди.

- На відміну від полінезійських практик нанесення татуювання, за допомогою вбивання в шкіру чорнила колючим предметом, ескімоси наносили їх за допомогою голки та нитки з чорнилом, які простягали під шкіру жінки.

- Татуювання були у вигляді вертикальних і горизонтальних смужок, цяток; наносили на лоб, ніс, підборіддя, в деяких зустрічались котові хвости, як літера Y та овали.

Татуювання також відображали духовні переконання та релігійні ідеї. Зображення богів, духів, тотемних тварин та інші сакральні символи служили способом зв'язку з вищим світом, захистом від злих сил і оберегами. Такі татуювання можуть бути знаком віри й спілкування з невидимими силами, а також об'єктом релігійних обрядів.

Зв'язок з предками також був часто символізований через татуювання. Вони можуть служити способом пам'яті про померлих родичів, шанування їхньої мудрості та спадщини, а також підтримки духовного зв'язку з минулими поколіннями

Під час похоронних церемоній татуювання також можуть бути частиною ритуалу. Їх можна наносити на тіло покійного на знак поваги та пам'яті, а також як символ подорожі його душі в потойбічний світ. В загальному обсязі, ми можемо сказати, що у доісторичних культурах татуювання були не просто декоративною функцією, а вони відігравали важливу роль у житті суспільства, культури та релігії. На життя та уявлення про світ первісних культур глибоко вплинули їхні символічні значення, пов'язані із суспільним статусом, етнічним походженням, досягненнями в житті, віруваннями у волю Бога чи зв'язком із предками. У світі, відзначеному розмаїттям культури та

ідентичності, ці практики продовжують своє існування [34, с. 34-38].

Починаючи з 19-го ст. татуювання вже більше розширило свої межі по Європі, але серед населення досі була табуована асоціація тату з чимось кримінальним, нижчим класом та моряками.

У сучасному світі, з розвитком новітніх досягнень в технології та зміною соціокультурних стандартів, татуювання пережило великий перехід нанесення та модифікацію. Один з найпопулярніших методів нанесення, це використання тату-машинки, вона дозволяє реалізувати будь-який план малюнку із високою точністю та якістю та без великої травми. Всупереч цьому, інтерес до традиційних стратегій нанесення, все ще існує, як способу відновити зв'язок зі своєю історією, культурою та попередниками [6, с. 17-19].

1.3. Модуси татуювань в західноєвропейській культурі: від Середньовіччя до Відродження

На разі татуювання можна віднести однією з перших поширених форм бодіарту в західній культурі сьогодення. Але якщо повернутись у час Середньовіччя, складається інша думка. У середні віки в Західній Європі татуювання були пов'язані в основному з певними групами людей, такими як мореплавці та злочинці. Ці ранні татуювання часто були простими та утилітарними, служили приземленим сенсом замість того, щоб бути суто декоративними чи типовими. Одним із найпопулярніших випадків татуювання в середньовіччі було практикуванням позначати правопорушників як форми дисципліни та відкритого гноблення. Ці татуювання, як правило, наносили на обличчя або руки, щоб показати провину або соціальний статус людини, слугуючи постійним показником їхніх проступків.

Згадуючи Стародавню Грецію і закінчуючи стандартизацією в середині римського володіння, татуювання також підготовлювали виключно для в'язнів та рабів: це був обов'язковий штамп, який замінив їх особисту ідентичність, тобто був замість ім'я, і слугував, як клеймо неповаги [25, с. 10-18].

Ще одним з практикантів татуювання були моряки, відомим своїми татуюваннями в середньовіччі. Моряки регулярно робили татуювання, щоб відзначити важливі прориви у своїй кар'єрі, такі як перетин екватора або плавання в небезпечних водах. Ці татуювання служили почесними знаками й зображенням їх зустрічі в океані. Загальні теми для татуювань моряків включали грейфери, кораблі, троянди компаса та морські зірки, що відображало їхню асоціацію з морським світом і загрози, з якими вони стикалися у відкритому морі.

З появою епохи Відродження, підкріплене відновленим захопленням застарілої історії та людського тіла як питання досконалості та дослідження. Мореплавці та дослідники, які подорожували в чужі країни, час від часу, поверталися з татуюваннями, як знаки свого досвіду та пригод [36, с. 79].

Попри те, що татуювання вже були пов'язані з нижчими соціальними класами або певними групами, такими як моряки та хулігани, в епоху Відродження розвинулась зацікавленість у виготовленні тіла, як формі індивідуальної прикраси та вираження незалежності. Заможні благодійники та люди «блакитної крові» почали робити складні татуювання, регулярно висвітлюючи заплутані плани, типові теми та персоналізовані символи.

Однак не можна ігнорувати соціальні та релігійні обмеження щодо татуювань, які існували. Церква і більш консервативні верстви суспільства часто засуджували татуювання, як згубну практику, пов'язану з язичництвом або кримінальним світом. Таке ставлення обмежило сприйняття татуювань з боку громадськості та сприяло їх приховуванню чи обмеженню в певних соціальних групах. Але язичники користувались цим, зображуючи на своїх тілах хрести.

Ще одним з прикладів людей, які практикували татуювання в цю епоху, пікти, які заселяли землі території сучасної Шотландії, які раніше були давнім кельтським народом. Сама назва "пікти" має переклад, як "розмальований" [9].

З появою епохи Відродження ставлення до татуювання, а також до численних перспектив культури та ремесла змінюється. Епоха Відродження, період, який характеризується поживленням інтересу в релігії, особливо на античність, та акцентом на людині, приніс із собою зміни в розрізненні тіла та його оздоблення. Незважаючи на те, що в цей період татуювання не було поширене серед вищих еталонів суспільства, воно продовжувало існувати серед мореплавців, дослідників та представників нижчих соціальних класів, які подорожували між континентами та суспільствами.

На зорі нового часу, з поширенням глобального мореплавства та колоніалізму, європейське мистецтво татуювання знову зазнало трансформації, поглинувши елементи корінних культур. Культурна інтеграція відображала дедалі більшу глобалізацію та міжкультурний діалог, але вона також призвела до спроб британців домінувати та використовувати ці елементи.

1.4. Світоглядні трансформації «тату» в сучасній культурі: субкультури та рухи

Татуювання стає все більш популярним і важливим у сучасних субкультурах як засіб самовираження та ідентифікації. Ця практика, яка сягає давніх часів і має довгу історію в сучасному суспільстві, еволюціонувала від традиційних ритуалів та етнічних символів до вираження індивідуальної самоідентифікації.

Спостерігаючи за світоглядними змінами татуювань у передовій

культури, ми бачимо, як вони перетворилися з компонента маргіналізованих спільнот на загально визнаний символ комунікаційної ідентичності, стильних нахилів, надійних переконань, а також символ візуального кодування наявності місця.

Значення татуювань варіюється залежно від контексту субкультури, до якої вони належать.

•Панки — субкультура, яка виникла в Британії з 1970-х роках, головна її ідеологія полягає у свободі особистості та погляді, а також нонконформізму, антиавторитаризму. Для свого іміджу вони використовують декілька модифікацій тіла, включаючи татуювання, яке вони наносять на помітні частини тіла, як руки, голову та обличчя. Більшість татуювань, які вони використовують, це запозичення з інших культур, наприклад черепи, дракони, байкерські елементи, різні значки – панк-культури, музичні значки і зображення з тваринами [51].

•Готи — одним з головних аспектів татуювання, це акцент на темному і моторошному стилі. Вони складаються із складних візерунків, хрести, черепи, ворони, вампіри, демони, надприродні істоти, які являються персонажами з готичної літератури та фольклору. Основний сенс, якими надихають свої зображення на тілі, це захоплення окультизмом, потойбічним і невідомим, який відображає інтерес до темних аспектів людського існування. Щоб зобразити готичне татуювання, потрібен талановитий майстер, який знається на готиці [29].

Важливо відзначити, що татуювання здатні кодувати складні повідомлення та наслідки, якщо розглядати їх як діалект зображень. Окремі історії, цінності та зустрічі носіїв можуть мати особисте значення для кожної картини чи зображення. Водночас вони можуть нести вище значення зумовлені особистими історіями, цінностями та переживаннями носія. Ця відмінність наслідків робить татуювання ефективним засобом спілкування, який здатний відображати як особисті, так і колективні характери одночасно.

У сучасній субкультурі татуювання — це не просто форма мистецтва чи самовираження, і як засіб соціальної взаємодії та встановлення мережеских зв'язків. Салони татуювання та фестивалі татуювань служать місцями зустрічі однодумців, де учасники обмінюються досвідом, ідеями та техніками, стимулюючи культурний обмін та розвиток мистецтва татуювання. У такому середовищі заохочується створення згуртованих спільнот, заснованих на спільних інтересах і естетичних уподобаннях, де татуювання є засобом утвердження ідентичності групи та відданості спільноті.

Вивчення трансформації татуювань у сучасній культурі також вимагає звернення до питань соціальної прийнятності та стигматизації. Хоча загальне ставлення до татуювань стало більш толерантним, все ще існують сфери, де татуювання сприймаються з обережністю або навіть негативно. Це викликає дискусії про межі особистісного самовираження, професійної презентації та соціальні норми, особливо у контексті робочого місця та інших формальних налаштувань. Таке становище підкреслює необхідність подальшого дослідження та діалогу з метою розвитку більш інклюзивних підходів до розуміння та прийняття татуювань у суспільстві [63, с. 19-23].

У сучасному світі, де глобалізація та цифрові технології продовжують змінювати спосіб спілкування та самовираження, татуювання мають нове соціальне та культурне значення.

Зміни в суспільних нормах і цінностях відображаються в розширенні соціальних і культурних контекстів для використання татуювань. У минулому татуювання часто асоціювали з маргіналізованими групами суспільства, такими як моряки, ув'язнені або представники субкультур. Сьогодні татуювання є частиною основної культури, проникає в моду, мистецтво, рекламу та навіть корпоративні світи. Це ознака зміни суспільних кордонів, а також розвитку уявлень про тіла, їх стиль і те, як вони відображаються.

У контексті масової культури, татуювання стало інструментом

самовираження, доступним людям різних вікових груп, соціального статусу та культурних традицій. Зірки музики, кіно, спорту та інших сфер активно демонструють свої татуювання, що, своєю чергою, стимулює інтерес до цієї форми арту серед широкої аудиторії. Медіа та соціальні мережі сприяють розширенню дискурсу навколо татуювань, відкриваючи простір для діалогу, обміну досвідом та критичного осмислення соціальних та культурних контекстів їх використання [60, с. 31-33].

Питання комерціалізації та привласнення культурних символів, що може спричинити низьке сприйняття чи нерозуміння їх глибинного значення, буде поставлено через популярність мистецтва татуювання. Щоб забезпечити повагу до культурної спадщини та уникнути її експлуатації, необхідно підтримувати діалог між різними культурами та спільнотами. Зважаючи на ці зміни, можна стверджувати, що татуювання відіграє важливу роль у формуванні сучасного культурного ландшафту, стаючи містком між традиційними та сучасними практиками, між особистістю та колективом, між локальним та глобальним. Це дозволить нам дізнатися більше про динаміку змін у суспільстві, вплив глобалізації на культурні практики та потенціал татуювання як засобу глобального вираження та ідентифікації.

Татуювання, яке має давні традиції у багатьох культурах світу, від племінних символів і ритуалів до вишуканих мистецьких творів, у сучасному світі перетворилося з екзотичного звичаю в повсякденний елемент, який використовують без особливого сенсу.

У різних частинах світу популярні зображення та символи, такі як китайські ієрогліфи, японський короп кої, полінезійські маорі та традиційні американські татуювання «старої школи», стають відомими та широко поширеними, часто втрачаючи своє оригінальне культурне значення та стаючи частиною глобальної популярності культури.

Однак, цей процес не є безпроблемним. Виникають питання культурної апропріації, коли елементи однієї культури використовуються представниками іншої без розуміння їх первісного значення чи поваги до їх

культурного контексту. Таке необачне запозичення може викликати конфлікти та непорозуміння, а також спотворення та комерціалізацію культурних символів [30, с. 19].

Отже, вплив глобалізації на поширення стилів татуювань між суспільствами може бути першорядним прикладом соціальної взаємодії в передовому світі. Це так би мовити сприяє створенню використаних субкультур і розробок, але також ставить перед суспільством виклики, пов'язані з повагою до соціальних відмінностей, якостей і характеру.

ВИСНОВКИ ДО 1 РОЗДІЛУ

У першому розділі було проаналізовано існуючі підходи щодо розуміння та аналізу феномену тату. Виявлено витoki, смисли та значення тату у різних культурах. Тату тлумачиться як невідемний елемент існування різних релігійних спільнот та культур. В розділі було здійснено тлумачення та аналіз терміну «тату», сформовано методологічні основи дипломної роботи.

1. Проаналізовано літературні джерела присвячені темі тату, виявлено ракурси вивчення та висвітлення теми роботи у межах наукових спільнот (культурологічні, соціологічні, релігієзнавчі та ін.).
2. Проаналізована етимологія слова «тату».
3. Виявлено форми існування тату в межах релігійних співтовариств, представників різних сфер культури, їх значення, смисли та сенс.

Так, наприклад, встановлено, що в традиційній свідомості тату мало високі культурні та символічні значення: як прояв ідентичності, соціального статусу та культурної спадщини. Починаючи від стародавніх цивілізацій татування було частиною практики ритуалу. Воно виконувало роль трансляції інформації, історії, яка передавалась від старшого покоління до майбутнього. Встановлена роль та значення (починаючи від епохи Середньовіччя до епохи Відродження) тату в соціумі. Тату як знак, тлумачення якого вказувало на представників певних прошарків суспільства (злочинців, моряків). В ході історії татування набуло трансформації (від «знаків» тілесності до рівня світоглядного явища).

4. Переосмислення смислового навантаження тату розкрило можливості реконструкції світоглядних засад існування різних спільнот, цінності духовного рівня. У подальшому відстежити трансформації та види тату, його світоглядні перспективи.

РОЗДІЛ 2: ТАТУЮВАННЯ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНЕ ЯВИЩЕ ІСТОРІЇ: СИМВОЛІКА ТА СЕНС

2.1. Татуювання: історичні символи

Проаналізувавши еволюцію татуювання від стародавніх часів до сьогодення, воно показує не тільки зміну художніх та образотворчих методів, а й суспільні трансформації, які супроводжує аспект людської діяльності. Татуювання, як форма бодіарту має глибоке коріння в історії людства відображаючи релігійні, соціальні, культурні та індивідуальні аспекти життя спільноти у всьому світі.

У давні часи татуювання виконувало важливі соціальні обряди та обереги, як у деяких племенах це символ переходу з дитинства до дорослого життя та ознаками досягнень. Інші цивілізації в Новій Зеландії, створили цікаві стилі татуювань, особливо та-моко, які були тісно пов'язані з характером людини, походженням і соціальним статусом [52, с. 36- 49].

Під час настання колоніального періоду та глобалізацією, татуювання почало поширюватись між культурами, часто втрачаючи свою первісну історію виступаючи простим екзотичною цікавістю для європейців. Тому починаючи від 18-19 го ст. татуювання бачили виключно на моряках, солдатах і представниках нижчих верств суспільства, що сприймалось, як ознака розбещеності або кримінального минулого. Проте, тату як форма мистецтва та самовираження було реанімовано та відроджено у 20-му ст. Культурні та соціальні рухи, які сприяють свободі та автономії особистості, відіграли важливу роль у цьому. У відповідь на висхідний інтерес та визнання татуювань як мистецтва в цей період з'явилися перші професійні татуювальники, які вдосконалювали техніки та створювали нові стилі.

Реальний тип татуювання характеризується дивовижним асортиментом стилів, від звичайних етнічних тем до сучасних реалістичних та унікальних

планів. Враховуючи прогрес у спорядженні та кольорах, призвів до більш примітної точності, безпеки та якості татуювання. Це дозволило фахівцям з татуювань досягти незвичайних рівнів деталізації та автентичності у своїй роботі, а також спробувати невикористані стилі та процедури, такі як акварельні, геометричні та гіперреалістичні татуювання [22, с. 79-92].

Окрім технічного прогресу, важливу роль у їх розвитку зіграли зміни в суспільному сприйнятті та значенні татуювань. Татуювання стали засобом самовираження, символом індивідуальності та навіть формою візуальної комунікації. Татуювання можуть відображати особистий досвід, емоційний стан, мистецькі уподобання або приналежність до певних культурних і соціальних груп у сучасному суспільстві.

Широке визнання татуювань у попкультурі, особливо для знаменитостей, спортсменів та індустрії розваг, дозволило нормалізувати або ширше інтегрувати їх. Татуювання більше не сприймаються виключно як ознаки бунтарства чи приналежності до маргіналізованих груп. Вони стали частиною світового культурного діалогу, де кожне татуювання може бути проявом мистецького вибору, індивідуальної філософії чи якогось глибокого символічного значення. З наближенням соціальних систем і онлайн-платформ спільноти прихильників татуювань змогли об'єднатися, поділитися своїми витворами мистецтва і таким чином, ще більше поширити татуювання [2, с. 34].

У стародавньому Єгипті татуювання використовувалися, щоб показати соціальний статус, віддані переконання та захист від диявольських духів. Зображення богів, скарабеїв, лотосів і очей Гора були загальними компонентами. У Японії звичайні татуювання, відомі як «ірезумі», використовувалися для певних якостей, мужності та великої удачі. Міфічні змії, коропи, тигри та вишні були добре відомими картинами. У полінезійській культурі татуювання маорі, відомі як та-моко, використовувалися складні візерунки й спіралі символізували асоціацію з попередниками та потойбічним світом.

Татуювання можуть відображати різноманітні зображення та мати різноманітні наслідки. Зображення істот часто символізують певні якості чи характеристики. Наприклад, лев може втілювати якість і хоробрість, а метелик — досконалість і зміну. Благочестиві зображення, такі як хрести, зірки Давида та банти, використовуються для певної впевненості та потойбічного існування. Характерні теми, такі як сонце, місяць, зірки та дерева, можуть символізувати асоціацію з природою та циклами життя. Теоретичні конструкції, такі як геометричні конструкції та спіралі, можуть мати глибоке духовне значення в деяких культурах [3, с. 19-22].

Татуювання — це більше, ніж спосіб прикраси тіла; вони також є важливим інструментом для самовираження, зв'язку з культурними традиціями. Вони є відображенням широкого розмаїття культур та історичних контекстів. Татуювання можуть бути надзвичайно особистими та різноманітними від людини до людини, але зазвичай вони представляють фундаментальні аспекти життя, віри та ідентичності.

Першим з розглянутих символів буде хрест — він символізує християнство та віру в Христа, а також він пов'язаний з духовною силою та порятунком. Зірка Давида — є символом єврейської релігії та національною свідомістю. Наступним йде лотос - він має велике значення в буддійській філософії, оскільки символізує мир та чистоту, шлях просвітління та духовного пробудження душі. Чому ж воно має такий потужний сенс саме в буддійській вірі. Все йде від його зародження, лотос виростає з дна ставка, тобто з мулу, і розквітає вже на поверхні, не торкаючись дна ставка. Тому воно має таке тлумачення: не дивлячись на всі труднощі, які з тобою трапляються, одного разу ви зможете піднятися вище і знайти спокій та духовний розвиток. Китайський дракон — виступає символом вдачі та завзятості; мудрості та сили. Череп — тут вже залежить від того, як людина його трактує на собі, тобто хтось набиває череп в знак мінливості життя та прийняття неминучої смерті, а для інших це нагадування про життя та перетворення, символ протистояння самій смерті [53, 55].

Протягом всієї історії людство використовувало татуювання для різних цілей. Для ілюстрації, у кількох суспільствах вони використовувалися для розрізнення доказів - штампування місця для певного збору, племені, клану чи релігії. Крім того, татуювання мали соціальне середовище, де вони використовувалися для ілюстрації статусу, досягнень або рангу в суспільстві. Деякі зображення вважалися спеціальними намистами, які захищали від диявольських духів, інфекцій або інцидентів. У розширенні стильні татуювання часто використовувалися для покращення тіла та самовираження.

Зараз татуювання відіграють важливу роль у сучасному суспільстві як спосіб підкреслити свою особистість, переконання та відзнаку. Вони можуть виконувати ту частину звичаю, яка символізує певні життєві події чи зміни. Татуювання можуть бути історією людини, її цінностями та зустрічами. У розширенні їхній вибір може бути пов'язаний зі зміною внутрішнього стану або пошуками сенсу життя [26, с. 120].

2.2. Татуювання: історичні образи, значення

Завдяки гуманітарним наукам, дослідженням мозку та дослідженням людини татуювання можна розглядати як ознаку самоідентифікації, яка відображає соціальний характер людини. З антропологічної точки зору татуювання відіграють роль соціальних маркерів, які знаходять своє вираження в різних соціальних умовах. Доказ соціальної відмінності через татуювання містить в собі демонстрацію спільного зв'язку, підкреслення соціального статусу та вираження індивідуальних цінностей. У ментальному плані татуювання може служити засобом самоствердження, розширення самооцінки та пристрасного вираження.

У багатьох суспільствах татуювання використовувалися як маркери соціального місця та характеру збору. Зображення татуювань можуть

показувати етнічну приналежність, віддані переконання, участь у певних групах, таких як військові підрозділи чи злочинні групи. Наприклад, у кількох вроджених суспільствах татуювання виступають як зображення племінних зв'язків і особистості, підкреслюючи асоціацію з певною соціальною спадщиною. У військовому середовищі татуювання можуть служити візуальними показниками військових переваг і досягнень [5, с. 122-128].

Ментально татуювання можуть впливати на самооцінку та самовизначення, вони можуть бути способом самоствердження, завдяки якому людина відчуває себе визаною та єдиною у своєму роді. Вони можуть служити способом передачі почуттів, сприяючи адаптації людини до неприємних обставин або висловлюючи свої почуття [4, с. 73-76].

Ще в антропології розглядається думка, про те, що татуювання мають глибоке соціальне коріння та автентичну обставину. У багатьох суспільствах татуювання використовувались, як частина церемонії початку, які фіксувались переходом від одного способу життя до іншого. Крім того, вони можуть проводити оборонну або відновну роботу в декількох суспільствах. Для прикладу, татуювання як захист від злих духів чи недугу, а також допомогу в лікуванні від хвороб. Як правило, татуювання відображають багатогранні кути соціального, психічного та соціального характеру. Вони, так би мовити, не є ознакою самовираження, але також є важливим компонентом соціальної спадщини та особистості суспільства. Татуювання відображають, так би мовити, незалежність кожної людини, а щобільше, її взаємодію з соціальними та соціальними умовами, які формують її життя. Татуювання в передовому суспільстві відіграють важливу роль як у доказі соціальної відмінності, так і в самовираженні людини. Зазвичай проявляється через використання різних зображень, малюнків і написів на людському тілі, які регулярно відображають їхні соціальні, релігійні, соціальні чи інші цінності [61].

Важливою роботою татуювань є їх участь у самовираженні людини. У

розширенні до реальності, що татуювання можуть показати соціальну відмінність, вони також відображають індивідуальні цінності, думки та інтерфейс. Для ілюстрації: пам'ятні татуювання, які включають імена, дати або зображення, можуть бути способом увічнення життєво важливих подій або окремих людей у житті людини. Ідеологічні татуювання, такі як політичні девізи чи зображення, можна використовувати для чіткого визначення політичних переконань. Вигадливі татуювання, які містять унікальні малюнки чи теоретичні візерунки, можуть бути шляхом до певних смакових уподобань і творчих нахилів.

Таким чином, татуювання може бути багатогранним явищем, яке відображає складність соціокультурного середовища та ідентичності людини. Їхнє значення та образність можна встановити в межах історії, умовностей і цінностей певної культури чи збору. Водночас вони можуть бути індивідуальним вираженням унікальності та відмінності кожної особистості. Татуювання виступають як інструмент комунікації, який дозволяє людям уточнити свою особистість і відчуття того, що вони належать до певного соціального зібрання чи спільноти, а також дають зовнішнє відображення своєї внутрішньої природи та унікальності.

2.3. Татуювання як особистий наратив: історія та спогади

Татуювання, як застаріла традиція, відображає багатогранність людського характеру та самовираження. Ці зображення на тілі, можуть служити в різноманітних цілях. від передачі історії до соціокультурних стандартів і традицій. За послідовності вмісту досліджень про татуювання, воно відкриває колосальні можливості та результати для розуміння, як татуювання впливає на людський мозок, в соціальних та культурних випробуваннях. Почнемо з того, що татуювання можна розглядати як форму індивідуального запису людини. Вони виконують візуальні компоненти,

копіюючи ключові акценти, центральність подій власника. Ці картинки можуть мати як конкретний, так і гіпотетичний зміст, що робить їх успішним способом самовираження. Експерти з татуювань записують історію життя людини, її інтерфейс, цінності та досвід, створюючи цікаву мозаїку її характеру. З давніх часів люди використовували татуювання для різноманітних цілей, враховуючи підтвердження соціального статусу, благочестиві церемонії та підтвердження життєвих подій. Наприклад, у племінних соціальних структурах татуювання можуть ілюструвати приналежність людини до певного клану чи родини, а також дублювати неймовірні або побожні зображення.

У більш прогресивних умовах татуювання стали способом пам'ятати про основні етапи життя, бізнес, сімейні події та інші характерні моменти. Слід знати, що татуювання тим чи іншим чином не відображає незвичайності, а крім того може впливати на психічний стан людини. Деякі визнають, що татуювання можуть бути пов'язані з енергетичним контролем, допомагаючи людям подолати травматичний досвід або відчувати себе більш пов'язаними зі своїм характером. Розширюючись, татуювання може говорити про зображення людини, які висувають приналежність до чогось більш важливого, наприклад соціальної традиції чи потойбічних переконань.

З психологічного погляду татуювання можуть змінити частину самовираження, дозволяючи людині відчути контроль над своїм тілом і характером. Розширюючись, татуювання можуть запропонувати допомогу людям, пов'язаним зі своєю спільнотою, передаючи свої цінності та інтерфейс, а також знаючи загальний діалект з іншими людьми.

Татуювання, як засіб самовираження та збереження спогадів, має глибоке коріння в багатьох суспільствах та періодах. Вони не є як би прикрасою для тіла, але також мають глибоке пристрасне та розумове значення для їхніх власників. Розглянемо докладніше різні ракурси чорнила як способу захисту спогадів [23, с. 102].

Почнемо з візуальних компонентів, які використовуються для цього

завдання.

- Татуювання з датою є одним із найпоширеніших способів запису основних подій у житті. Це може бути дата народження дитини, дата весілля або взагалі дата смерті коханого. Крім того, широко відомим може бути татуювання імен осіб сім'ї, компаньйонів, улюбленців, що символізує вирішальну приналежність для власника.

- Місця, які мають значення людини, можна зобразити у формі татуювання. Це може бути рідне місто, де народилася і розвивалася особистість, або місце відпочинку, де відбувалися життєві події. Малюнки, які мають ненормальне значення для того, хто їх носить, наприклад, релігійні зображення або спеціальні намиста, крім того, можуть бути нанесені чорнилом.

- У розширенні зображення речовин широко використовуються для демонстрації спогадів людей. Цитати з книг, мелодійні вірші, наспіви або аксіоми, що мають індивідуальне значення для людини, можна відтворити на шкірі як частину татуювань. Також поширені татуювання творів, складених вами чи іншими, або рядків з улюблених пісень.

Останнім часом татуювання почали поступово використовувати як спосіб захисту індивідуальних спогадів. Це буде пов'язано з кількома компонентами. Почнемо з того, що загальна репутація татуювань розширилася, втративши минулий негативний сором і ставши більш соціально гідним. Татуювань робить їх ідеальними для збереження спогадів, оскільки вони залишаються на тілі на все життя, нагадуючи про пережиті хвилини. І, нарешті, татуювання можуть мати міцний ентузіастичний зв'язок зі спогадами людини, надаючи їм ненормального значення та ваги.

Отже, татуювання відіграють важливу роль у збереженні спогадів людини, відображаючи історії та важливі моменти в житті людини. Завдяки візуальним малюнкам, науковим виразам або загадковим малюнкам вони стають частиною ідентичності та самовираження свого власника, несучи особисті пропозиції та ентузіастичний сенс у часі та просторі.

ВИСНОВКИ ДО 2 РОЗДІЛУ

Встановлено, що татуювання є формою історичних та культурних символів, має глибоке історичне коріння. Виявлено, що елементи тату є носіями інформації. Тату презентується як смислове, інформаційне поле, яке оповідає про унікальну індивідуальну історію конкретної людини, суспільства, культури, про культурні традиції, релігійні погляди та практики. Встановлено, що тату в ході історії вийшло за межі простої естетики. Тату зберігало світоглядні ідеї людини та культури (уявлення про богів, предків та ін.). Тату також кодувало інформацію, було для посвячених, вузького кола спеціалістів сакрального (шамана, містичного кола), так і для непосвячених («неофітів», представників племені, клану, роду). Тату тлумачиться мною як «географічна карта» ідей минулого, які отримують свою трансформацію протягом століть.

Встановлено різновимірність проявів та смислового навантаження тату. А саме тату як досвід, урок життя. Досліджено еволюцію символів тату. Тату презентується як різновимірний феномен культур, накопичених історією сенсів, значень, світоглядних ідей.

РОЗДІЛ 3. ЕВОЛЮЦІЯ ПРАКТИК ТАТУЮВАННЯ

3.1. Технологічні досягнення: від традиційних до сучасних технологій

Технологічний прогрес татуювання змінювався, протягом багатьох років, починаючи від традиційних методів нанесення, які були на основі використання ручних інструментів, і татуювання завдяки сучасним технологіям, таких як — електромашинка.

Традиційні методи, які існували приблизно в 3100 роках до н.е, спирались на прості інструменти, такі як, голки, палички, кістки та природні барвники, які видобували з рослин або з попелу. Цими інструментами користувались, тільки дослідженні майстри, або ж в деяких культурах, цим займались виключно шамани, які наносили татуювання, як власний оберіг, ініціація та інше, але навіть при цьому, існували свої різні техніки та унікальні стилі.

Наприклад, японська техніка та практика нанесення татуювання, з використанням бамбукових або металевих голок.

Японська техніка, як теборі — вона передбачає використання ручного інструменту, яка утворюється з декількох голок, які виконуються ручним способом введення в шкіру. Сам процес повільний і ретельний, найчастіше його використовують для складного та детального дизайну. Теоборі в більшості випадках використовують, для набивки тату, як дракони, риби Кої та квіток сакури (вишні) [27, с. 12-30].

Цей метод передбачає, меншої травми шкіри, якщо порівнювати з іншими техніками нанесення татуювання, людина яка наносить малюнок, повинна контролювати глибину та тиск процесу, щоб створити детальний та яскравий малюнок [56, с. 64].

Ще одним з найпопулярніших та перших згадок нанесення татуювання, це – «Tapping Ink», що в перекладі означає "постукування руками", в ньому

використовують голку та молот, щоб вбивати чорнило в шкіру, самі малюнки виходять чіткими, але не завжди рівними. Цим методом користувались культури які мешкали в Південно-Східній Азії, яке іноді мало назву - сак янт [54, с 33].

У Полінезії традиційне татуювання це — татуа, в якому використовують дерев'яні палички для вбивання чорнила в шкіру. Але навіть з появою більш технологічних методів та мотивів, у багатьох частинах Полінезії продовжують практикувати, саме традиційну техніку [31, с. 4].

Не зважаючи на те, що традиційні методи татуювання продовжують існувати, та навіть ними користується нове покоління майстрів, сучасні технології продовжують розширюватись та дивувати новими практиками нанесення татуювання, які забезпечують різноманітність та доступність дизайну.

Наприкінці 19 ст. в татуюванні відбулись значні зміни в розвитку, коли винайшли тату-машинку, яка проклала шлях до ширшої популярності тату, як мистецтва. У 1891 році нью-йоркський майстер Семюель О'Рейль сконструював першу тату- машинку на основі винаходів електричної ручки Томаса Едісона [65].

Популярність татуювання набувала велике зростання протягом 20-го ст., коли сам процес став менш болісним, та більш-менш прийнятним в суспільстві, саме в цей час починається трансформація від асоціації тату з чимось бунтарським, окремими субкультурами. до розгляду, як самовираження, прикрас та форми мистецтва.

Основний принцип роботи тату-машинки з катушкою [44, с. 12-39].

- Електрична машинка працює за принципом електромагнетизму(в ній присутня електрична катушка, це є джерелом живлення), перетворюючи електричний струм в механічний рух, тоді голка вводиться та виводиться зі шкіри

- Система катушки закріплена з двох катушок, які ізольовані дротом, навколо, якого намотаний залізний сердечник

- Коли проходить електричний струм через котушки, навколо утворюється магнітне поле це змушує стрижень рухатись в гору та вниз

- В арматурній планці, розміщена головна планка, яка відповідає за введення та виведення голки

- Голководець — відповідає за утримання голки та визначає на, яку глибину проникає голка. Майстри можуть регулювати це завдяки натяжці передньої пружини або просто змінивши довжину голководця

- Також машинка має джерело живлення(контроль швидкості та інтенсивності) та педаль(активування машинки)

Також існують ротаційні татумашинки, вони схожі на катушкові, але відрізняються тільки тим, що м'якша для клієнта та створює менше шуму, тому більшість майстрів обирають саме ротарну-машинку.

Дуже відомий приклад — татуювання, яке може відтворювати звук, який раніше запам'ятався на малюнку. Спочатку аудіозапис завантажується в певний мобільний додаток, а потім сертифікований художник наносить його на шкіру як традиційне татуювання, але струмопровідним чорнилом [41, с. 46-71].

Електронне чорнило, цифрове чорнило та електронне чорнило — це гнучка матриця пікселів, які вводяться в шкіру. За допомогою невеликої хірургії інкапсульовані мікросфери впроваджуються в шкіру. Заряд, що міститься в цих сферах, викидається у відповідь на органічні зміни [37].

Ще одним з головних досягнень в еволюції татуювання, це розробка пігменту та натуральних барвників. Стародавні культури використовували чорнила створені з екстрактів рослин, мінералів та тваринні жири. Завдяки експериментам та різним комбінаціям, сучасні митці винайшли різноманітні кольорові відтінки та палітри, які не шкодять здоров'ю та зберігають свій колір на довготривалий час.

Будь-яке покриття для татуювання складається з пігментів і розчинників. Останнім часом навіть у високоякісних фарбах для татуювань у ролі пігментів використовуються різні органічні сполуки [1].

- Чорний пігмент видобувається з сажі або оксидів заліза;
- За допомогою охри отримували коричневий пігмент для фарб;
- Помаранчевий колір отримують за допомогою куркуми та оксиду хрому.

На стадії розробки сучасні майстри татуювання мають широкий вибір творчих стилів і процедур, що дає їм змогу виконувати будь-які побажання своїх клієнтів. Різноманітні стилі, які винайшли сучасні митці, такі як реалізм, акварель, геометричні візерунки, абстрактні та власні стилі. Завдяки високому прориву в татуюванні кваліфіковані працівники розширили межі творчих здібностей, постійно випробовуючи сучасні підходи та поєднуючи різні стилі для створення справді незвичайних та персоналізованих татуювань.

Поступове прогресування татуювань також виходить за рамки індивідуального виразу. Татуювання поступово служать засобом для соціальних, індивідуальних та культурних коментарів. Різні люди вирішують заохочувати татуювання як знак того, що вони відстоюють те, що вони визнають, прогресують інклюзивність або кидають виклик суспільним стандартам.

3.2. Ритуали і церемонії татуювання: зміни та адаптація

Татуювання — це стародавній вид мистецтва, який століттями використовували різні культури світу. У більшості випадків першоджерело нанесення татуювання свідчать, що їх використовували для ритуалів та церемоній, які мають особливе значення в культурі, а також для людини, якій наносять символи за допомогою тату. З часом деякі ритуали пройшли еволюцію, та змінили деякі процеси, адаптувавшись до мінливих культурних контекстів, в якому воно існує.

У багатьох традиційних суспільствах татуювання відграє не тільки

функцію "краси", а головна мета обряд, цим способом можна відзначити важливі події з якими стикається людина, або ж це навіть було необхідністю, щоб засвідчити про свій статус чи силу. Процес нанесення тату важливий. В деяких культурах він супроводжується молитвами, співом, в яких головний зміст викликати духовний захист. У міру того, як змінюється суспільство, татування стає все більш відкритим та приймає різні форми самовираження та краси. Така зміна каже одне, це сприйняття призводить до переоцінки ритуалів та церемоній, які колись використовували. З часом головною концепцією для татування стало посиленням до естетичного аспекту, коли раніше традиційне татування робило акцент на символіці та культурному значенню, зараз же майстри та клієнти до цього підходять з художньої точки, більшість клієнтів обирають дизайни, які візуально привабливі. Така зміна призвела до того, що головною вимогою до майстра татування вміння на художні та технічні навички татування.

Повертаючись до Полінезії, перед тим, як зробити татування проводився обов'язковий ритуал "очищення" свого тіла та душі, шукаючи захист та керівництво від духів предків. Також сам процес починається з майстра, який буде робити татування, вони спеціально проходять тривалий період навчання, щоб дотримуватись встановлених канонів, табу та ритуалів. В момент татування були присутні родичі татуованого [28, с. 6-8].

Кожен дизайн ретельно підбирався особисто, починаючи від того, його прагнень до сімейного древа. Наприклад, якщо взяти воїна, тоді це повинно бути складний візерунок сягати, починаючи від талії й закінчуючи нижче коліна. У жінок було трохи інші візерунки, найбільш простіші та менші, як геометричні знаки, квітки та тонкі лінії. Щодо іншого розташування на тілі, такі як голова, плече воно також має свої певні мотиви. Але тут ще треба більше заглибитись в історію. В татуваннях зображувалась історія, часи зародження людей. Тату «оповідало» про те, що люди це нащадки – «Папи» (в пер. «земля») та «Рангі» (в пер. «небо»), і колись вони були єдині між собою. Метою людей – це відтворити цей союз, який колись був втрачений.

За духовний світ і небо відповідає верхня частина тіла, тоді як земля — це нижня частина тіла [32, 19].

Розглядаючи основні самоанські символи та візерунки, можна виділити такі:

- «Ената» (однина) — вона може зображати чоловіків та жінок, виключенням були боги. Залежно від того, яке вона має розміщення, існувало дві версії тлумачення: якщо перевернута - це символ перемоги над чимось, у звичайному стані символ репрезентує стосунки двох людей; якщо "енату" зображали у візерунку, тоді це був символ неба та предків.

- Зуби акули (є спрощена версія, та складна) - є символом сили, захисту та агресії.

- Наконечник списа — це один з головних татуювань воїна, саме стріла позначає його суть.

- Океан (спрощено) — для людей Полінезії, океан має велику сакральну сутність, для них це другий дім, джерело їжі та відпочинку, його завжди вносять в різні міфи та культуру. Тому візерунок океану, це символ життя, змін, але, якщо зображати хвилі, тоді це значить потойбіччя.

- Тікі – (в перекладі, може означати фігуру) позначає напівбогів, жерців та вождів. Для простого використання символізує родючість та захист.

- Черепашка - символізує здоров'я, довголіття та спокій, але також має інше значення, як єдність сім'ї.

- Ящірка (також існує у візерунках). Цей образ характерний для полінезійців. Цей символ зображують в міфах. Це могутня істота, яка може принести вдачу, вона передує богам, якщо ігнорувати та не поважати ящірку, то по легенді це призведе до смерті.

- Скат — теж слугує символом захисту, спритності та миролюбності, адже він вправно може заховатись під піском, щоб не стати здобиччю [50].

Для ритуалів використовували певний ряд інструментів, які й досі використовують в сучасних практиках, техніка «дотворк» (вона наноситься точками) є сучасною версією традиційної гребінчастої фарби. Для кожної

лінії татуювання існує свій гребінець, так само як і для і дрібних міток [64].

За останні десятиліття татуювання пережило великий ренесанс, оскільки поширилось по всім культурам, тому ритуали та церемонії зазнали значних змін, створюючи власні індивідуальні уподобання та смаки. Також значну зміну в ритуалах відіграв технологічний процес, винахід машинок, які швидше працюють ніж традиційними методами вручну, електрична машинка не тільки швидка, але й безпечніша та точна.

3.3. Культурне присвоєння та глобалізація татуювання

Татуювання століттями було важливою культурною практикою, яка застосовувалась в різних цивілізаціях та народах, але з приходом глобалізації, цей вид мистецтва переріс в більший попит, що призвело до масових дискусій.

Культурне привласнення — це процес, який відбувається в умовах взаємодії відмінних соціальних груп і розглядається як використання або коригування компонентів однієї культури іншою культурою без належного визнання, урахування початку чи розуміння контексту. У сучасному світі культурне присвоєння стало гострою проблемою, яка відображається в різних сферах, включаючи татуювання [62, с. 75].

У багатьох архаїчних культурах практика татуювання була не просто декоративним мистецтвом на тілі, адже головна її суть це – інформація, яку вона передавала. Тату мало глибоке символічне значення, надавалось не всім представникам суспільства тієї культури Тату несло в собі маркер ідентичності, передачі широкого діапазону повідомлень та значень.

Однією з наслідків глобалізації стало поширення різних стилів та технік татуювання по всьому світу. Тобто все більше майстрів почали подорожувати в пошуках нових ідей, тому вони піддаються більшому впливу

на традиційні дизайни та новітні. Це, так би мовити, злиття стилів, яке призвело до гібридизації татуювання, яка поєднує в собі традиційні техніки (стили) та сучасні, можливо навіть поєднання зовсім різних мотивів взятих з різних культур. Привласнення починає діяти, коли елементи меншин або маргіналізованої культури визнаються представниками, які домінують не беручи до уваги те, що воно має свою історію, контекст та значення. Наприклад, якщо людина зробила татуювання тільки для краси, бо їй це сподобалось, без урахування того, що саме це зображення може нести в собі священне, духовно значуще або культурно специфічне для певної культури [35, с. 101].

Оскільки татуювання перетнуло ту межу асоціації з бунтарством та аутсайдерської ідентичності, культурні коди та значення еволюціонували та диверсифікувались, для більшості людей татуювання це форма самовираження, краси, вшанування пам'яті.

Обираючи собі татуювання, яке якось прив'язане до іншої культури, слід провести ретельне дослідження, для розуміння впливу, яке може виникнути в різних обставинах з людиною, яка вирішила нанести цей візерунок на своє тіло. Для такого процесу слід визначити, чи вважається ця людина гідною? З цього й починається оцінка, тоді коли людина може розрізняти, що доречно, а що ні. Для цього потрібно підібрати правильний спосіб: консультація з майстром, який знається на культурі, віднайти найкращий спосіб, щоб висловити повагу та щирість, до даного мистецтва тату [19, с. 58-61]. Для прикладу можна взяти журналіста Дмитра Комарова, який популярний своїми подорожами до різних аборигенів та племені, які так само мають свою практику татуювання. Ми можемо прослідкувати за тим, як люди з племені наносили різні малюнки на Дмитра, бо вони прийняли його до себе, а він в свою чергу, показав культурне вшанування до їхніх традицій. У певному сенсі, глибоке розуміння культурного середовища є значущим, для людини, яка хоче пов'язати це татуювання на все своє життя, без усвідомлення впливу, яке воно може призвести.

Якщо ми переглянемо статті з популярними татуюваннями, які найбільше використовують, ми можемо натрапити на японське татуювання Ірезумі, де в основному малюнок наносять на руку, в сучасному світі це називають "рукав". Якщо людина з таким татуюванням з'явиться в публічному місті десь в Україні, нічого страшного не відбудеться, якщо ж людина буде в Японії, до того ж європеєць, можуть виникнути проблеми з місцевими якудза, для яких цей малюнок, буде містити, як знак зневаги до них [65, 66].

Хотілось би навести приклад з Дуейна Джонсоном, який має рукав в полінезійському стилі. За його словами, він вшановує своє самоанське коріння та свою працю, коли він був спортсменом-рестлером. Для цього татуювання він шукав майстра на Гаваях, який знається на традиційних техніках народів Океанії, майстер розробив ескіз, який врахував особистість та біографії актора і робили її приблизно 60 годин [48].

Результати глобалізації в контексті популяризації татуювань мають як позитивні, так і негативні погляди. Позитивні сторони включають більше відмінностей і відкритості у світі татуювань, де окремі суспільства можуть ділитися своїми звичаями та досконалістю. Це сприяє розвитку соціальних відмінностей і розвитку невикористаних стилів і концепцій у цій зоні. У будь-якому випадку, водночас виникають питання приблизного збереження автентичності та культурної специфіки татуювань в умовах глобалізації.

3.4. Татуювання як форма художнього вираження та мистецтва

Татуювання, як рамка самовираження, має глибоке коріння в історії людства. Від стародавніх цивілізацій до розвинутих часів вони відображають соціальні та індивідуальні перспективи людського життя. З погляду майстерності татуювання належати до форми бодіарту, де шкіра виступає, як

полотно митця, на якому ти можеш виразити думку за допомогою малюнків і дизайнів. За останні роки можна простежити велике визнання щодо татуювання, як форми мистецтва, адже з'явилося дуже багато майстрів-художників, які дивують своїми роботами, виконаних на людському тілі.

Сучасні майстри почали використовувати та поєднувати базу технічних та художніх навичок, для кращого втілення татуювання, яке захотів клієнт. До 19 ст. татуювання вважалось, простим цеховим ремеслом, яке не маючи офіційного статусу, і самі майстри не вважали себе художниками, як такі.

- Майстри татуювань першого покоління — це ті, хто володіє однією або декількома з таких характеристик: самоучка; економічне походження та звичка робітничого класу; слабке знання або відсутність знання канону західного мистецтва;

- Майстри татуювань другого покоління мають одну або кілька таких характеристик: академічна підготовка; певне знання канону образотворчого мистецтва; економічне походження та звичка середнього класу; народжені після 1965 року; або людей, які почали займатися татуюванням після 1985 року [38].

Для людей того часу, не було важливим, чи знав майстер татуювання, якісь базові навички з малювання, якщо ти просо міг відтворити призму клієнта, та зробити її охайною, це вже було добре, й був великий попит на майстра [10, с. 27-31].

Починаючи з 1980-х років почався великий сплеск академічно обізнаних майстрів, а саме художників, які закінчували виші освітні академії. Майстри які отримали знання від класичних методів малювання до графічних, вплинули на формування сучасної естетики та змін у цій практиці. Тобто тепер спосіб нанесення і створення малюнків, вимагає ще більшої практики та знання, як от знання кольору, композиції, а найголовніше розуміння гігієни, стерилізації та безпеки, щоб не нанести людині ніяких травм в процесі. Якщо так звані "старі школи татуювання" були обмежені колірними палітрами, стилями та самими зображеннями татуювання такі як: черепи,

якорі та серця. Мистецтво татуювання нового покоління передбачає, в першу чергу, власний розроблений дизайн, знання різних стилів та база знання візуального мистецтва [14, с. 977-994].

Татуювання, як форма художнього вираження, може стати засобом поверненням свободи волі над своїм тілом. Тобто починаючи від стандартів краси, які встановило сучасне суспільство, отримання татуювання може стати поверненням людей, до відстоювання сласної анатомії тіла, та кинути виклик суспільним нормам. Сама процедура, нанесення татуювання може стати трансформуючим досвідом та викликом до шляху подолання болю. Це не просто малюнок на тілі, людина спершу повинна обдумати чи дійсно вона цього хоче, чи дійсно саме цей малюнок, щоб через час це не стало для неї клеймом на все життя, яке вона буде приховувати чи видаляти, та страждати ще більше.

На додачу, тату представляє себе, як унікальну форму художнього вираження, як для клієнта, так і для майстра. Вона дозволяє передавати свою історію, особисті емоції. Завдяки своїй творчості майстри розширюють межі традиційної форми мистецтва, та кидають виклики суспільним нормам, продовжуючи нести татуювання, як вид мистецтва.

ВИСНОВКИ ДО 3 РОЗДІЛУ

В розділі було проаналізовано різноманітні технологічні досягнення, починаючи від традиційного нанесення татуювання, які практикувалися в стародавніх цивілізаціях, закінчуючи різноманітними сучасними практиками нанесення тату, коли створили першу татуювальну машинку. Такий перехід від ручної роботи зробив процес, ефективнішим, якіснішим та додав нові можливості в складних та чітких малюнках, які не можливо було створити раніше.

Було встановлено, що тату зазнало певних трансформацій в ритуалах та церемоніях історії. В стародавні часи тату мало ініціатичний характер, означало перехід та отримання нового статусу у межах свого племені. В сучасному суспільстві тату перетворилось на форму особистої ідентичності, самовираження та ін..

Встановлено, що практика тату пододала межі різних культур, спільнот, світоглядів.

РОЗДІЛ 4. ТРАНСФОРМАЦІЇ «ТАТУ» В СУЧАСНІЙ КУЛЬТУРІ: ВІД ПРАКТИКИ ДО СВІТОГЛЯДНИХ МАТРИЦЬ

4.1. Модуси існування «тату»: стигма і табу

Татуювання є давнім явищем, що має коріння у різних культурах світу. Їх символіка багатозначна та змінювалася від епохи до епохи. У стародавній Греції та Римі татуювання використовувалися для позначення рабів та злочинців, що свідчило про низький соціальний статус особи. Це була практика дискримінації та стигматизації, де особа з татуюванням асоціювалася з маргінальністю та небезпекою [57, с. 135–148].

У середні віки татуювання часто наносили злочинцям, як вид покарання такий спосіб ідентифікації «небезпечних» членів суспільства, таких як відьом. Подібні функції виконували татуювання в Японії, де вони також служили вказівкою на приналежність до якудзи, тобто підтверджували нелегальний статус.

У 19 столітті татуювання були популярні серед моряків і солдатів, оскільки їх життя було повне подорожей і пригод. Всупереч цьому, татуювання все ще пов'язували з ризиком і антисоціальною поведінкою. Люди, які демонстрували ці симптоми, зазнавали дискримінації через те, наскільки обережно до них ставилося суспільство.

На життя людей, які мали татуювання, глибоко вплинуло стигматизація. Це виявилось, як перешкоди для працевлаштування, освіти та інших послуг. Людям з татуюваннями було важче отримати кредити та житло; інші були навіть затримані та ув'язнені через їх зовнішність.

Проте у 20 столітті сприйняття татуювань почало змінюватися. Під впливом контркультурних рухів та популярності рок-музики, татуювання стали символом самовираження та бунту (почало набувати ознак світоглядного явища). Молодь почала активно використовувати їх як спосіб вираження своєї індивідуальності та непокори стандартам. Це сприяло

поширенню татуювань у різних верствах суспільства та зміні їхнього сприйняття [2, с. 89].

Розглядаючи тему татуювань з логічної та досвідченого погляду, необхідно відзначити, що ця перспектива людської культури та самовираження зазнала значних змін у наступні десятиліття, особливо в Європі та Північній Америці. Вже зараз татуювання регулярно пов'язували з неправильними вчинками, мінімальністю та антисоціальною, що спричиняло стигматизацію та відокремлення їх носіїв. Хай там що, з удосконаленням суспільства і зміною суспільних поглядів ця обставина кардинально змінилася.

По-перше, варто зазначити зростання популярності контркультурних рухів у 1960-х роках. Татуювання стали символом бунту проти традиційних цінностей, їх носили представники музичної, художньої та літературної сцени, що сприяло перегляду ставлення до цих об'єктів самовираження. Цей процес був підкріплений впливом інших культур, де татуювання відіграють важливу роль у традиціях та символіці [33, с. 45].

Імперативний кут моменту є зміною в розрізненні дизайну. Татуювання стали не способом непокори, а до того, модним аксесуаром, який підкреслює незалежність і креативність людини. У процесі розширення поява численних тату-салонів, де працюють талановиті фахівці, розширила якість татуювань і зробила їх більш доступними для самотніх соціальних верств.

Сучасне сприйняття татуювань втратили свою колишню асоціацію з маргінальністю і стали нормою для представників різних професій, вікових та соціальних груп.

Наприклад, у медичній сфері татуювання допускаються та розглядаються, як вираження особистісної свободи та культурної різноманітності, а не як перешкода для професійної діяльності. Однак варто відзначити, що існують деякі сфери, де сприйняття татуювань може залишатися консервативним [58, с. 49].

4.2. Світоглядні перипетії : татуювання в ХХ-ХХІ ст

Татуювання відіграють важливу роль у культурному, соціальному та ідентичному контексті суспільства, перетворюючись з маркера маргінальних груп минулих століть у модний аксесуар та засіб самовираження для широкого загалу сучасного світу. Історично татуювання були пов'язані з моряками, солдатами та іншими маргіналізованими групами, використовуючись, як засіб самовираження, обереги або покарання. Проте з початку 20 століття вони зазнали кардинальних змін у сприйнятті, ставши популярними серед контркультурних рухів, а потім перетворившись у широко поширений артфеномен [12, с. 25].

Прийняття татуювань повністю змінилося під впливом розвитку контркультури, яка підкреслювала відмінність і зухвалу душу через татуювання, як рамку самовираження. Крім того, мас-медіа зробили помітний вплив, зробивши татуювання більш гідними та відкритими. У сучасному світі татуювання виступають як рамка для натільного мистецтва, яка дозволяє виразити відмінності та уяву, а також є зображенням соціального місця та самовизначення.

У сучасній майстерності татуювань існує широкий асортимент стилів, від звичайних до авангардних, що дозволяє кожному знайти татуювання, яке відповідає його смаку та особистості. Крім того, імперативним напрямком є персоналізація татуювань, коли вони мають індивідуальне значення для людини, на випадок, зображення найдорожчих дат або зображення. Рівень відшліфованої майстерності тату-фахівців надто розширився, що спонукало до створення якісних та зі смаком привабливих татуювань.

Татуювання як засіб самовираження та ознаки відмінності в сучасному суспільстві відображають складні соціокультурні та автентичні форми, створені протягом останніх століть. У 20 столітті татуювання мали особливу соціальну ганьбу, пов'язану з кримінальними компонентами, армією та субкультурами на кордоні суспільства. Татуювання вважалися ознакою насильства та недисциплінованості.

Хай там як, з початком контркультурного розвитку в центрі 20-го століття татуювання стали образом опору та самовираження. Хіпстери, панки та інші групи підкреслювали неординарність і можливість вибору, що вплинуло на визнання татуювань у суспільстві. Підвищення цих подій сприяло поширенню татуювань, як символу передачі індивідуальних цінностей та характеру.

У 21 столітті татуювання стали стандартним явищем, люди використовують татуювання, щоб визначити свої цінності, інтерфейс, мати місце для певних груп та просто бути гарним, завдяки таким розписам на тілі.

Спосіб самовираження в татуюванні — це правдоподібність візуального вираження своїх переконань та світогляду. Люди вибирають зображення, кольори та розташування татуювань, щоб передати певне повідомлення чи почуття. Наприклад, люди можуть набити на своєму тілі свого улюбленця, персонажа з гри/фільму/аніме, прості символи, які можна розбирати в семіотиці, як певне посилання.

Самоідентифікація за допомогою татуювань охоплює присвоєння місця певним групам або спільнотам. Це може бути ознакою етнічної приналежності, релігійних переконань, політичних уподобань або приналежності до певної культури. Для ілюстрації, татуювання з національними зображеннями або діалектними виразами можуть показати соціальний характер.

Пам'ятні знаки у татуюваннях використовуються для вшанування певних подій, людей чи втрат у житті. Це можуть бути татуювання-спогади про важливі моменти, наприклад, дати народження дітей, весільні дати, знаки пам'яті про рідних, друзів або героїв [13, с. 23].

Стильний аспект татуювань полягає в їх зовнішньому вигляді та впізнаваності. Кілька людей роблять татуювання в основному через свою пишність і креативність. Для них татуювання не є як би способом самовираження, а надто обов'язковою складовою моди та зовнішнього вигляду.

Як правило, татуювання в розвиненому світі виконують ряд можливостей, від самовираження до меморіальних знаків. Це може бути типовий інструмент, який дозволяє людям уточнити свою унікальність, маючи місце для відмінних груп і захищаючи життєво важливі хвилини свого життя.

4.2. Татуювання та професіоналізм: політика на робочому місці та соціальні норми

У розвиненому суспільстві татуювання стають все більш поширеними, втрачаючи негативне узагальнення, яке було пов'язане з ними раніше. Все частіше люди прикрашають своє тіло малюнками, повідомляючи про свою унікальність і думку. У будь-якому випадку, все більша популярність татуювань ставить перед менеджерами сучасні виклики щодо перевірки зовнішнього вигляду своїх працівників.

Розлука на основі зовнішнього вигляду, враховуючи татуювання, може бути справжньою проблемою, з якою стикаються люди в усьому світі. Це може призвести до нестандартного ставлення, упередженості та навіть незгоди в бізнесі. Згідно з науковими дослідженнями, люди з татуюваннями частіше стикаються з сегрегацією в робочому середовищі. Вони можуть розглядатися, як менш досвідчені, сумнівні або навіть небезпечні. Це впливає на їхню кар'єру, винагороду та загалом втіху на роботі.

У відповідь на зростання дискримінації на основі зовнішності, багато роботодавців почали переглядати свою політику щодо татуювань. Деякі компанії повністю скасували заборону на видимі татуювання, визнавши їх як вираз індивідуальності та творчості працівника. Інші ввели більш гнучкі правила, які дозволяють татуювання, якщо вони не є образливими, не пропагують насильство чи не заважають роботі працівника [16, с. 77].

Важливою думкою при розгляді підходу до татуювань є узгодження між

правом працівника на самовираження та корпоративними стандартами відшліфованої майстерності та зовнішнього вигляду. Кілька компаній визнають, що татуювання можуть бути позитивним поглядом на торгівлю, особливо у сферах експресії, розваг або дизайну, і ефективно співпрацюють з намальованими працівниками, щоб створити позитивну картину для компанії.

З іншого боку, деякі бізнеси, такі як управління обліковим записом або законне адміністрування, можуть бути більш охоронними та схилитися до того, щоб їхні представники не мали явних татуювань. У будь-якому випадку, у таких випадках, коли існує домовленість про заборону татуювань, вкрай важливо враховувати стандарти пристойності та недискримінації.

Татуювання в сучасному суспільстві відіграють важливу роль як у соціальних, так і в професійних вимірюваннях. Повсюдне поширення татуювань набуло широкого розмаху, і їхнє визнання зазнало серйозних змін. Якщо раніше татуювання зазвичай пов'язували з антиконформізмом і виборчою культурою, то сьогодні вони стали частиною естетики багатьох життєвих кіл, враховуючи професійну дію.

Ставлення до татуювань у суспільстві зазнало значних змін. Виявляється, що люди з татуюваннями все частіше сприймаються, як такі, що мають позитивні якості, такі як винахідливість, самостійність і впевненість у собі. Це може бути тому, що татуювання стали образом самовираження та незалежності для багатьох людей.

У торговому середовищі погляди на татуювання змінюються. Деякі компанії та підприємства, наприклад, винахідливі підприємства, можуть бути більш терпимими до очевидних татуювань, оскільки вони розглядаються, як частина виразної ідентичності та моди. У будь-якому випадку, у відділах, які більше захищають пам'ять, наприклад у фонді чи законодавстві, можуть існувати обмеження або навіть заборони на татуювання через те, що вони вважають, що вони не координують якісне зображення працівника.

Розуміння та визнання татуювань у професійному середовищі залежить

від кількох змінних, враховуючи індустрію, корпоративну культуру та індивідуальні переконання адміністрації. Наприклад, у винахідницьких сферах, де винятковість і винахідливість надзвичайно цінуються, татуювання можна вважати позитивним аспектом кандидатури. Хай там що, в традиційних бізнесах, де важливо зберегти комерційний образ і професіоналізм, татуювання можуть викликати певні сумніви.

Слід знати, що існують заходи для розширення стійкості до татуювань у досвідченому середовищі. Кілька компаній мають домовленості, які дозволяють маленькі та непомітні татуювання, особливо ті, які не прикривають одягом або містять зображення ворожого чи вульгарного характеру. Ці підходи дозволяють пристосуватися між самовираженням особистості та запитами професійного середовища.

4.3. Роль татуювань у моді та масовій західноєвропейській культурі

Останні десятиліття принесли значні зміни в сприйнятті татуювань як форми самовираження та моди. Цей феномен розглядається з багатьох наукових ракурсів, таких як соціологія, психологія, культурологія та інші. Сучасна масова культура виявляє живий інтерес до татуювань, що стає не лише засобом створення унікального образу, але й способом самовираження, вербалізації емоцій та ідентичності [24, с. 178].

З погляду на форми, татуювання виявилися не начебто персоналізацією, а також візуальним показником унікальності, цінностей і смакових нахилів. Асортимент стилів і сюжетів, а також спеціалізовані можливості татуювання дозволяють кожній людині відкрити відображення своєї унікальності за допомогою цієї творчої стратегії.

Щобільше, татуювання мають приголомшливий потенціал, як засіб самовираження. Вони можуть символізувати особисту зустріч, почуття, впевненість, опір, зв'язок із зібранням чи субкультурою. Це має значення, коли люди висловлюють те, що зазвичай важко виразити словами, і створює

надзвичайну сцену для розкриття своєї особистості.

Масова культура взагалі впливає на популяризацію татуювань. Їхні зображення поступово показуються в різних медіа-дизайнах, від телевізійних трансляцій до соціальних систем. Відкритий вид знаменитостей на татуювання робить їх більш гідними та доступними для більшої кількості людей.

Погана відомість татуювань пояснюється низкою соціокультурних складових. Це включає прагнення до самовираження, подолання узагальнень і стигматизації, а також повідомлення про незгоду з соціальними стандартами та системою командування. У будь-якому випадку, варто зауважити, що ставлення до татуювань в суспільстві залишається неоднозначним, зокрема через приналежність до татуювань мінімальним групам або антигромадської поведінки.

Татуювання, як процес має глибоке коріння в історії людства і відіграло різні ролі в багатьох суспільствах. Її просування визначається релігійною, етнічною, соціальною та іншими складовими. Удосконалення внесло значні зміни в сучасні розміри в татуювання, перетворивши його на елегантний компонент самовираження.

У західному світі, особливо в Європі та Північній Америці, татуювання стали широко відомі наприкінці 20 століття. Це стало можливим через кілька ключових змінних. Почнемо з того, що був розквіт субкультур, таких як панк і байкери, де татуювання грали роль як образ опору та самовираження. Моментом, який необхідно прорахувати, є вплив ЗМІ, які зображували татуювання, як додаткову форму, показуючи їх на знаменитостях і бунтарях. У процесі розширення, зміна соціальних стандартів сприяла більш толерантному ставленню до татуювань і їх сприйняття як засобу самовираження. Хочеться пригадати Ріка Дженеста або Zombie Boy, який прославився завдяки своїм татуюванням, які повністю покривають його тіло. На його тілі приблизно 176 татуювань, включаючи лице. Більшість татуювань складаються з комах, та кісток, і на лиці повністю зображено

череп люди, від цього й походить його назва — Зомбі бой.

У наш час татуювання стали не просто декоративною прикрасою, а й рамкою вираження індивідуальної моди та цінностей. Їх вибирають для того, щоб перевірити найважливіші хвилини життя, а також скласти образ людини.

Популяризація татуювань у західному світі вплинула на їх визнання у всьому світі. Наприклад, в країнах Азії, Африки та Латинської Америки татуювання стали більш поширеними через їх повсюдне поширення в західних країнах. На додаток, цей вплив відобразився в зміні настроїв щодо татуювань у традиційно консервативних соціальних системах, де вони неофіційно вже вважалися неприйнятними.

Крім того, популярність татуювань призвела до розвитку нових стилів, які поєднують західні та традиційні мотиви. Наприклад, у Японії традиційні японські татуювання, такі як іруземі, отримали новий інтерпретаційний шар під впливом західної моди [15, с. 118].

Варто зауважити, що ставлення до татуювань у багатьох суспільствах своєрідне. У кількох країнах татуювання досі вважаються немислимим або пов'язаним зі злочинами, тоді як в інших вони стали фундаментальною частиною молодіжної культури. Загалом, популяризація татуювань у сучасному світі підтверджує їх всеосяжність як засіб самовираження та соціального вираження. Татуювання перестали бути винятковим зображенням непокори чи побожного знаку, а стали складною структурою впізнаваного доказу та комунікації в кількох соціальних середовищах.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 4

В розділі було досліджено історію та зміни, які відбулись в практиках тату, еволюція татуювання. Феномен тату пройшов складні трансформації (від негативації до апологізації). Встановлено, що на початку ХХ-ХХІ ст. відбулись зрушення в зміні світогляду культур. Те що колись, для більшості вважалося, як форма бунтарства, перетворилось на символ самовираження. Виявлено, що татуювання проникло в популярні тренди та моди, кидаючи виклик стандартам краси та затвердженням особистості.

Встановлено, що тату існувало в різних формах свого буття в історії культур. У ХХ-ХХІ ст. тату від практики, поняття «виросло» до його розуміння як феномену культур світоглядного навантаження. Світ людини став принципово множинним. Тату невілює встановлені рамки, межі як історичні, так і світоглядні, суспільні. Тату стає атрибутом не виключно релігійних, але й світських спільнот, долає стереотипи культур.

ВИСНОВКИ

Історичний, ретроспективний аналіз феномену тату дозволив актуалізувати форми його існування на різних шаблях історії, смислові виміри його буття (символи, значення, ідеї), історичну роль, функції та значення. У роботі здійснено переосмислення тату, виявлено його сакральне та світське значення. Тату презентується як багатограний феномен культур:

- як «географічна карта» (історії ідей, поглядів, традицій, уподобань та цінностей), яка оповідає про духовні та світоглядні чаяння культур;
- як «комунікаційний простір культур» : транслятор вірувань, традицій, практик, знань, поглядів та ін. від предків до нащадків та ін.;
- як світоглядна матриця культур;
- як система ідей світоглядного рівня.

В роботі проведено інтерпретацію символів, значень тату в різних культурах. Виокремлено їх світоглядна роль.

Результати дипломної роботи відзеркалюють окресленні на початку дослідження завдання. А саме:

На основі проведеного критичного аналізу було визначено власні методи дослідження. Виявлено символізм, смислову наповненість тату в різних культурах та історичних епохах. Проаналізовано історію виникнення та джерела походження феномену тату, його смислове наповнення, «внутрішній сенс» та його видозміни.

Проаналізована еволюція технологій і методів нанесення татуювань: виявлено зміни та тенденції, які відбувались в процесі нанесення тату з давнини до сьогодення. Досліджено технології, які активно використовуються в сучасній тату-індустрії.

Вивчено роль та вплив тату на індивідуальну та соціальну ідентичність: досліджено, що татування впливає та окреслює світовідношення та світовідчуття сучасної людини, стає певним «носієм» та «картою» соціокультурних смислів, цінностей, ідей (індивідуального та загального рівня).

Проаналізовано сучасні тенденції у сфері тату-індустрії; тату презентовано як вид, форма існування сучасного мистецтва. Встановлено вплив та роль тату для різних сфер культури (соціальної, економічної, інтелектуальної та ін.).

Простежено смислові трансформації «мови» тату від стародавніх часів до сьогодення.

В дипломній роботі феномен тату представлено як атрибут різних культур, історичних епох, але й в певному сенсі як рухома ідеологічна матриця, система ідей, світогляд, який вибудовує виміри світовідчуття, світовідношення та розуміння місця і ролі людини у мікрівимірі (племя, рід, соціум, культура та ін.) та макромаштабах (у Всесвіті).

В роботі представлено тлумачення тату як різновимірного феномену культури, як поняття, яке подолало межі вузького розуміння, негативації (як елементу буття релігійних спільнот, субкультур), вийшло на рівень його розуміння як «механізму» реконструювання та конструювання смислових реальностей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1) Види фарб для татуювань - основні принципи вибору // Ipiccadilly URL: <https://ipiccadilly.com/blog/vidy-krasok-dlya-tatuirovok-osnovnyue-principy-vybora/>. . (дата звернення: (09.04.2024)
- 2) Гель А. П. Татуювання як специфічне джерело криміналістично значущої інформації про властивості особи злочинця. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. Вип. 9. С. 370-376. (дата звернення: (09.03.2024)
- 3) Кротевич О.В. Аналіз татуювання кланово-представницьких спільнот та його позитивна деформація в суспільстві. ScienceRise. 2018. № 7 (48). С. 19-22.
- 4) Кротевич О.В. Національні та патріотичні особливості образів сучасного українського тату. Актуальні проблеми сучасного дизайну: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. Київ: КНУТД, 2018. Том 1. С. 73-76.
- 5) Микитенко О. Тіло як культура. Татуювання тіла та процеси глобалізації. Київ, 2013. С. 122-128.
- 6) НАУКОВО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПОГЛЯД НА ФЕНОМЕН ТАТУ // «Теорія і практика сучасної психології». – 2019. – URL: http://www.tpsp-journal.kpu.zp.ua/archive/4_2019/part_1/4-1_2019.pdf. (дата звернення: (09.04.2024)
- 7) Ніколова Н. І. До проблеми визначення поняття «знак» у семіотиці. Київ: Мультиверсум, 2011. Вип. 3(101). С. 22-23.
- 8) Секрети ескімоських жінок: тату на обличчях, хутрянні стрінги і секс з чужинцями // Umapalata. – 2021. – URL: <http://umapalata.zp.ua/sekrety-eskimoskyh-zhinok-tatu-na-oblychchyah-hutryani-stringy-i-seks-z-chuzhynczyamy/>. (дата звернення: (09.03.2024)
- 9) Фрусевич Є. Хто такі стародавні пікти і чому їх недолюблювали вікінги/ Євгенія Фрусевич. – 2019. – URL: <https://history.znaj.ua/214073-hto->

taki-starodavni-pikti-i-chomu-jih-nedolyublyuvali-vikingi. (дата звернення: 09.03.2024)

10) Atkinson M. (2003) *Tattooed: The Sociogenesis of a Body Art*. Toronto: University of Toronto Press.

11) A. Delunas., N. Osborne. *ETCHED IN FLESH: THE PHILOSOPHY OF TATTOOS AND TATTOOING* // *International Journal of Arts, Humanities and Social Sciences*. August, 2023 Volume 04; № 08

12) A. R. Rumbiati and Y. Y. Putra, “Konsep Diri pada Masyarakat Mentawai yang Memakai Tato,” *RAP UNP*, vol. 6, no. 2, pp. 114–125

13) A. Muhid and W. E. Wahyudi, *Interaksi Simbolik. Teori dan Aplikasi dalam Penelitian Pendidikan dan Psikologi*, 1st ed. Malang: Madani, 2020.

14) Atkinson, M. (2014). *Tattoo culture and popular culture: A theoretical framework for understanding the contemporary tattoo renaissance*. *Journal of Popular Culture*, 47(5), 977-994

15) Ady R., (2022), *Tato Mentawai Tertua di Dunia*, Dinas Pariwisata Pemuda dan Olahraga Kabupaten Kepulauan Mentawai. CV Visigraf.

16) D. Ahmadi, “Interaksi Simbolik: Suatu Pengantar,” *MediaTor*, vol. 9, no. 2, pp. 301–316, Dec. 2008, Accessed: Sep. 10, 2023. [Online]. Available: <https://ejournal.unisba.ac.id/index.php/mediator/article/view/1115> (дата звернення: 30.04.2024)

17) B. Hegarty, “‘No Nation of Experts’: Kustom Tattooing and the Middle-Class Body in Post-Authoritarian Indonesia,” *The Asia Pacific Journal of Anthropology*, vol. 18, no. 2, pp. 77

18) Bitarello B., Niemeyer L., Queiroz J. *Designing new tattoos: relations about technology and tattoo design*. *Design frontiers: territories, concepts, technologies* [=ICDHS 2012 - 8th conference of the international committee for design history & design studies]. 2014. URL: <https://doi.org/10.5151/design-icdhs-039> (date of access: 18.05.2024).

19) Davis J. *Questioning Cultural Appropriation*. Enslow Publishing, LLC, 2018

20) Deter W-A.; Robitaille B.; Burlot A. ; Riday D. ; (13 March 2024). Chalcolithic tattooing: historical and experimental evaluation of the tyrolean iceman's body markings / A. Deter-Wolf et al. European journal of archaeology. 2024.P.1–22.URL:

https://www.researchgate.net/publication/377805010_Chalcolithic_Tattooing_Historical_and_Experimental_Evaluation_of_the_Tyrolean_Iceman's_Body_Markings

(date of access: 25.03.2024).

21) D'Ambra E. (2007). Roman Women. Cambridge Introduction to Roman Civilization. (Cambridge).

22) Della Casa P. Tattoos and Body Modifications in Antiquity Proceedings of the sessions at the EAA annual meetings in The Hague and Oslo, 2010/11/ P. Della Casa, C. Witt. – 2013. – URL:

https://www.researchgate.net/profile/Philippe-Casa/publication/281728056_Tattoos_and_body_modifications_in_antiquity_proceedings_of_the_sessions_at_the_EAA_annual_meetings_in_The_Hague_and_Oslo_201011/links/5c345c8292851c22a3639946/Tattoos-and-body-modifications-in-antiquity-proceedings-of-the-sessions-at-the-EAA-annual-meetings-in-The-Hague-and-Oslo-2010-11.pdf

(date of access: 25.05.2024).

23) DeMello, M., 2014. Inked: Tattoos and Body Art Around the World. ABC-CLIO, Santa Barbara.

24) Delfi, M. (2013). Islam and Arat Sabulungan in Mentawai. Al-Jami'ah: Journal of Islamic Studies, 51(2), 178.

25) Fusillo, Isabella, "Tracing Stigma: The Evolution of the Tattoo in the Middle Ages" (2022). Honors Theses. 352.

26) Fellman S. The Japanese Tattoo. New York: Abbeville Press, 1987. 120 c.

27) Gamborg D. J. Japanese traditional tattooing in modern Japan : Master's Degree thesis (JAP4591). Norwegia, 2012. 70 p. URL: <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/24212/Gamborg.pdf?sequence=3> (date of access: 09.05.2024).

28) Galliot S. Tattooing Ritual and the Management of Touch in Polynesia / Sébastien Galliot. – 2022. – URL: <https://hal.science/hal-03088507/file/Touch%20and%20Religion-Galliot-HAL.pdf>. С. 6-8. (дата звернення: (09.03.2024))

29) Goth subculture . – 2021. – URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Goth_subculture#:~:text=Goth%20is%20a%20music%2Dbased,the%20post%2Dpunk%20music%20genre.. (дата звернення: (09.03.2024))

30) Hall S. 'Cultural Studies and Its Theoretical Legacies', in The Norton Anthology of Theory and Criticism. Ed. Vincent B. Leitch, New York: 2001. Print.

31) Hirak J. M. Ink on skin: a cultural exploration of the history and significance of tattoos. International journal of creative research thoughts - ijcr (ijcr.org). 2023. Vol. 11, no. 2. P. 4.

32) In Polynesia, tattoos are more than skin deep. – 2022. – URL: <https://www.nationalgeographic.com/culture/article/in-polynesia-tattoos-are-more-than-skin-deep>. (дата звернення: (09.03.2024))

33) J. P. Williams and H. Copes, “‘How Edge Are You?’ Constructing Authentic Identities and Subcultural Boundaries in a Straightedge Internet Forum,” Symb Interact, vol. 28, no. 1, p.45 , Feb. 2005,

34) James D. W. Tattoos and Body Modification / D. Wright James // International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences. – 2015. – URL: https://www.academia.edu/12138087/Tattoos_and_Body_Modification?rhid=28403901955&swp=rr-rw-wc-8283005. (дата звернення: (09.04.2024))

35) Josep M. Tattoo, Cultural Heritage and Globalization / Martí Josep // The Scientific Journal of Humanistic Studies. – 2002. –URL: https://www.academia.edu/8951566/Tattoo_cultural_heritage_and_globalization. (дата звернення: (10.03.2024))

36) Juliet Fleming, "The Renaissance Tattoo," in Written on the Body, ed. Jane Caplan (Princeton: Princeton University Press, 2000), 79

37) Juvenal. The Satires. Trans. by Niall Rudd. Oxford World's Classics.

Oxford: Oxford University Press, 1991.

38) Kosut M. The artification of tattoo: transformations within a cultural field. *Cultural sociology*. 2013. Vol. 8, no. 2. P. 142–158. URL: <https://doi.org/10.1177/1749975513494877> (date of access: 25.05.2024).

39) Krutak L., Deter-Wolf A. *Ancient ink: the archaeology of tattooing*. University of Washington Press, 2020. 392 p.

40) Krutak L. (2014) *Tattoo Traditions of Native North America: Ancient and Contemporary Expressions of Identity*. URL: https://www.academia.edu/8722587/_2014_Tattoo_Traditions_of_Native_North_America_Ancient_and_Contemporary_Expressions_of_Identity (date of access: 20.05.2024).

41) Lacassagne A., *Tattoos: anthropological and forensic study*. URL: <https://archive.org/details/b22275812/page/n1/mode/2up>

42) Maxwell S. , Caplan, J. (2000). *Written on the body: The tattoo in European and American history* / edited by Jane Caplan. London : – URL: <https://ebin.pub/written-on-the-body-the-tattoo-in-european-and-american-history-9780691238258-0691057222-0691057230.html> (date of access: 10.03.2024).

43) Matafao Peak, AS // National Park Service – URL: <https://www.nps.gov/subjects/nlandmarks/site.htm?Site=MAPE-AS>. (date of access: 25.05.2024).

44) Machine gun. *Hhe tattoo machine bible* – URL: <http://www.thecrowtattoos.com/yo/machingun7.pdf> (date of access: 25.05.2024).

45) Mieko Y. *MEANINGS OF TATTOOS IN THE CONTEXT OF IDENTITY-CONSTRUCTION: A STUDY OF JAPANESE STUDENTS IN CANADA* / Yamada Mieko // Indiana University-Purdue University Fort Wayne – URL: <https://asian.fiu.edu/jsr/yamada-meanings-of-tattoos-in-the-context-of-identity-construction-p03.pdf>. (date of access: 25.05.2024).

46) Maggie M. W. *Celtic Tattoos: Ancient, Medieval, and Postmodern* (NB: this paper should not be considered without my subsequent scholarship on the topic. \\ – 2011 – URL:

https://www.academia.edu/2021629/Celtic_Tattoos_Ancient_Medieval_and_Post_modern_NB_this_paper_should_not_be_considered_without_my_subsequent_scholarship_on_the_topic_Specifically_Celtic_Crosses_and_the_Myth_of_Whiteness?rhid=28609220015&swp=rr-rw-wc-31106299 (date of access: 25.05.2024).

47) Nabais P. C. Technological tattoo: in-between art and science / Pombo Catarina Nabais – URL: <https://repositorio.ul.pt/bitstream/10451/51249/1/TechnologicalTattoo.pdf>. (date of access: 25.05.2024).

48) OCAMPO J. The Rock's Iconic Tattoos Pay Homage to His Cultural Roots / JOSHUA OCAMPO. – 2021. – URL: <https://www.menshealth.com/entertainment/a35783569/dwayne-the-rock-johnson-tattoos/>. (date of access: 25.05.2024).

49) Pomorișat B. The tattoo... the birth of a cultural and spiritual phenomenon / Bogdan Pomorișat. – 2013. – URL: https://www.academia.edu/8283005/The_tattoo_the_birth_of_a_cultural_and_spiritual_phenomenon. (date of access: 25.05.2024).

50) Polynesian Tattoo: History, Meanings and Traditional Designs. // Zealandtattoo – URL: <https://www.zealandtattoo.co.nz/tattoo-styles/polynesian-tattoo-history-meanings-traditional-designs/>. (date of access: 25.05.2024).

51) Punk subculture . – 2023. – URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Punk_subculture. (date of access: 25.05.2024).

52) Ridgely D. CHALLENGING APPROPRIATION: MODERN MOKO AND WESTERN SUBCULTURE / Dunn Ridgely // M.A. Kent State University. – 2011. – URL: https://etd.ohiolink.edu/acprod/odb_etd/ws/send_file/send?accession=kent1301937973&disposition=inline. (date of access: 25.05.2024).

53) Roberts, D. J. (2016). " Using Dramaturgy to Better Understand Contemporary Western Tattoos». 35 (2): 153–65.

54) Sinha V., Thompson E. «SOUTHEAST ASIAN ANTHROPOLOGIES National Traditions and Transnational Practices». URL:

<https://library.oapen.org/bitstream/id/29e1acc6-c25e-42fc-9699-801324fba039/1004899.pdf> (date of access: 25.05.2024).

55) Small, Richard. "REVIEW OF LIVESTOCK IDENTIFICATION AND TRACEABILITY IN THE UK". GOV.UK. DEFRA, Farm Animal Genetic Resources Committee.

56) Stewart S. (2007). *Cosmetics & Perfume in the Roman World*. (Stroud).

57) S. W. Littlejohn and K. A. Foss, *Teori Komunikas*, 9th ed. Jakarta: Salemba Humanika, 2009.

58) Subculture Theory: Bodybuilders, Skinheads, and the Normalization of the Marginal. – 2017. – URL: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/2158244017706596> (date of access: 25.05.2024).

59) Tattoos in Ancient Egypt. – 2017. – URL: <https://www.worldhistory.org/article/1000/tattoos-in-ancient-egypt/>. (date of access: 25.05.2024).

60) Tanmoy B. *Tattoo: Difference of Meaning in Various Cultures; the Effects of Globalization and Modern Appreciation in Sub-Cultures* / Baghira Tanmoy. – 2013. – URL: https://www.academia.edu/7247695/Tattoo_Difference_of_Meaning_in_Various_Cultures_the_Effects_of_Globalization_and_Modern_Appreciation_in_Sub_Cultures?uc-g-sw=49221244. (date of access: 25.05.2024).

61) *Tattoo History in Past and Modern World* – URL: <https://bloodlinetattoobali.com/tattoo-history-in-past-and-modern-world/>. (date of access: 25.05.2024).

62) Tkachuk T., Paslavaska I. Cultural translation vs cultural appropriation. Vol. 1, no. 4. P. 75.

63) Teffs E. *From Cellblocks to Suburbia: Tattoos as Subcultural Style, Commodity and Selfexpression* / Erin Teffs. – 2010. – URL: <https://digitalcommons.bryant.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1003&context=hon>

[ors_english](#). (date of access: 25.05.2024).

64) The Polynesian tattoo: a history – URL:
<https://escales.ponant.com/en/polynesian-tattoos-a-history/> (date of access:
25.05.2024).

65) The History of Japanese Tattoos – URL:
<https://medium.com/@sshafiga/the-records-of-japanese-tattoos-5e66853c857b>
(date of access: 28.05.2024).

66) THESE ARE THE MOST POPULAR TATTOOS IN THE US – URL:
<https://www.hola.com/us/lifestyle/20220802335505/these-are-the-most-popular-tattoos-in-the-us/> (date of access: 28.05.2024).